

SOCIAL AND HUMAN SCIENTIFIC

Koyuncuoğlu, S. G. (2018). "Ulusal Kültür ve Kurumsal Çevrenin İç Kontrol İfşaatına Etkisi", Vol:1, Issue:1; pp:11-34

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Yönetim Kodları (Kanunları), Kültür, İki veya Daha Fazla Millet İle İlgili Kurumsal Çevre, İç Kontrol İfşaatı, Gönüllü İtiraf. **Keywords:** Corporate Governance Codes, Culture, Cross-National, Institutional Environment, Internal Control Disclosure, Voluntary Disclosure.

Makale Türü: Çeviri

ULUSAL KÜLTÜR VE KURUMSAL ÇEVRENİN İÇ KONTROL İFŞAATINA ETKİSİ

The Impact of National Culture and Institutional Environment On Internal Control Disclosures

Süheyla Gülgün KOYUNCUOĞLU

Hazine Müsteşarlığı, gulgun.koyuncuoglu@gmail.com

Makale Geliş Tarihi
08.04.2018

Revize Tarihi
17.04.2018

Yayınlanma Tarihi
25.04.2018

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, listelenen firmaların yıllık raporlarında ifşa edilen iç kontrol üzerindeki bilgi miktarının, kültür ve kurumsal çevreyle arasındaki ortaklığı deneysel olarak incelemektir. Bu amaçla 2005-2007 yılları arasında, 25 farklı ülkeden 815 belirgin firma için 2172 firmadan toplanan bir örnek kullanmıştır. İç kontrol ifşaat miktarı, kendiliğinden imal edilmiş, raporlanabilir yedi ayrı maddeyi kapsayan bir ifşaat dizinine bağlıdır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar göstermektedir ki, hem kültür hem de kurumsal çevre, iki veya daha fazla millet ile ilgili çeşitliliği, şirketlerin yıllık raporlarında, firma karakteri denetiminden sonra ifşa ettikleri iç kontrol üzerindeki bilgi miktarı içinde açıklamaktadır. İç kontrol ifşaatı üzerine olan önceki çalışma, tek bir ülke ve sıklıkla Amerika Birleşik Devletleri üzerine odaklanmıştır. Bu çalışma ise, iki veya daha fazla millet ile ilgili iç kontrol ifşaatlarının belirleyici faktörlerini inceleyen ilk bildirimdir.

ABSTRACT

The purpose of the present study is to empirically examine the association between, on the one hand, culture and the institutional environment and, on the other, the amount of information on internal control listed firms disclose in their annual reports. This study uses unique hand-collected data from a sample of 2,172 firm-year observations for 815 distinct firms from 25 countries for the period 2005 to 2007. The amount of internal control disclosure is based on a self-constructed disclosure index comprising seven separate reportable items. The results indicate that both culture and institutional environment explain cross-national variations in the amount of information on internal control firms disclose in their annual reports after controlling for firm characteristics. Prior work on internal control disclosure focused on single countries and typically the US. The paper is the first to examine determinants of internal control disclosure cross-nationally.

1. GİRİŞ

21. yüzyılın başlarında, sansasyonel muhasebe skandalları serisi ve kurumsal hatalar-bir zamanların bilinen firmalarını, örneğin: Enron, Parmalat, Royal Ahold and Worldcom kapsayan-dünya çapında geliştirilmiş kurumsal yönetim çağrılarına yol açtı. Gelişmiş kurumsal yönetim için bu çağrılara ABD'nin tepkisi 2002 Sarbanes-Oxley kanunu (bundan sonra adı: SOX) idi. Bu kanun, 1933 ve 1934 menkul kıymetler kanunlarından (Zhang, 2007) bu yana kabul edilmiş en geniş kapsamlı menkul kıymetler kanunudur. Bu tepki, ABD dışında büyük ölçüde borsalar ile yönetici ve yatırımcı dernekler tarafından özdenetimine dayandı (Aguilera & Cuervo-Cazurra, 2004). Birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülke, mevcut kurumsal yönetim kodlarını güncelledi veya yeni birini geliştirdi. Özet olarak, bu kanunlar hangi firmaların yönetilmesi ve kontrol edilmesi gerektiğini ve sözüm ona "uy veya açıkla" prensibine uydukları hakkında sisteme detaylı bilgi verdi (Haxhi & Van Ees, 2010). Bu "uy veya açıkla" prensibi esnekliği tanıttı ve SOX'un aksine isteyerek yapılan kanunun uygunluğunu dolaylı olarak gösterdi (Seidl, 2007).

Onların farklılıklarına karşı, hem SOX hem de çeşitli kanunlar, sağlam kurumsal yönetim başarmak için etkili iç kontrolün önemini vurgulamıştır (IFAC, 2006). Ayrıca, akademik literatür, iç kontrolü önemli bir akademik mekanizma olarak görmüştür (örneğin: Bushman & Smith, 2001; Gillan, 2006). Örnek olarak, son araştırmalar gösteriyor ki; iç kontrol içindeki zayıflık, düşük finansal raporlama kalitesi ile ilişkilidir (örneğin: Ashbaugh-Skaife et al., 2008; Feng et al., 2009).

İç kontrol firma bünyesinde bir süreç içermelidir ve firma iç kontrol üzerindeki bilgileri açıklamadıkça, yatırımcı firmanın iç kontrol yapısı, hacmi ve niteliği ilgili habersiz kalmaya devam edecektir (Deumes & Knechel, 2008). Araştırmalar; yatırımcının iç kontrol ifşaatlarını değerli olarak algılıyor oluşunu göstermesine rağmen (örneğin: Hermanson, 2000), bu ifşaatlar sadece ABD’de zorunlu hale getirilmiştir. ABD dışında, kanun iç kontrol üzerindeki raporlamayı emretmiyor ve kanunun yapısı gereği raporlamayı büyük ölçüde gönüllü yapıyor (FEE, 2005; IFAC, 2006). Aksi söylenmediği takdirde, ABD dışındaki firmaların yönetimleri, yıllık raporlarında onların istediği kadar iç kontrol üzerine bilgi miktarı yayınlanmasında büyük yetki sahibidirler. Sonuç olarak, orada hem ülke içindeki firmalar arasında hem de iki veya daha fazla millet ile ilgili önemli bir değişme olabilir.

Şu anki çalışmanın amacı ilk olarak, firmaların, yıllık raporlarında iç kontrol üzerine bilgi miktarı içindeki ülkeyi baştanbaşa kat eden farklılıkları ifşa edip etmediklerini analiz etmek; ikinci olarak, bu farklılıkların ne ölçüde kültürel ve kurumsal olduğunu belirlemek. Bu konuda, bizim akademik bildirimiz literatüre aşağıdaki katkıları sunuyor. Birincisi, ABD dışındaki ülkelerle ilgili iç kontrol üzerine olan raporlama araştırmaları hala kısıtlı; oysaki Temmuz 2002’deki SOX’un metni, genel olarak SOX’un ve iç kontrol raporlamalarının sonuçlarını incelemek üzere büyük ölçekli araştırmalara sebep oldu (örneğin: Ashbaugh-Skaife et al., 2007, 2008; Doyle et al., 2007a,b; Hoitash et al., 2009). İki veya daha fazla millet ile ilgili, sadece bir akademik bildiri Frankfurt, London, Milan, Paris’te listelenen 160 Avrupa firmasının iç kontrol ifşaatlarını inceledi (Michelon et al., 2009). Buna rağmen onlar, kültürün bu tip ifşaatlar da oynadığı rolü incelemeyi ve onlar, dört ülkenin göreceli olarak küçük bir örneğine güvendiler. İkincisi, önceki araştırma bir yandan kültür ve yatırımcı koruması, bir diğer yandan kazanç yönetimi (Han et al., 2010), kanunların yayılması (Haxhi & Van Ees, 2010) ve finansal ifşaatlar (Jaggi & Low, 2000; Hope, 2003) arasındaki ilişkiyi gösterdi. Bu çalışmada, biz bu literatürü, kültür ve yatırımcı korumasının, göreceli olarak yeni ve artan önemiyle gönüllü ifşaatın (iç kontrol ifşaatı) üzerindeki etkisini inceleyerek genişlettik. Son olarak biz literatüre, isteyerek yapılan kanunların, firmaların ne ölçüde iç kontrol üzerine bilgi verdiklerine etkisini inceleyerek katkıda bulduk. Geçtiğimiz yirmi yıllık dönemde oluşturulmuş kanunlar, faaliyet gösteren listelenmiş firmalarda kurumsal çevrelerin önemli bir unsuru olmasına rağmen, Nowland (2008) istisnasıyla, kanunların, isteyerek yapılan ifşaatların üzerinde ki etkisi hakkında yapılan inceleme çalışmasının farkında değiliz. Biz, literatürdeki bu boşluğu doldurma niyetindeyiz.

Bu çalışmada, 2005-2007 yılları arasında, 25 farklı ülkeden 815 belirgin firma için 2172 firmadan toplanan bir örnek kullanılmıştır. Sonuçlar gösteriyor ki; hem kültür hem de kurumsal çevre, iki veya daha fazla millet ile ilgili çeşitliliği, şirketlerin yıllık raporlarında, firma karakteri denetiminden sonra ifşa ettikleri iç kontrol üzerindeki bilgi miktarı içinde açıklıyor. Birlikte ele alındığında, çalışmanın sonuçları, kurumsal yönetim kanunları güncellemeleri yapan karar alıcılar için potansiyel öneriler içeriyor. Özellikle, bu büyük ölçekli araştırma, samsasyonel muhasebe skandalları ve kurumsal hataların ele alınmasında tekdüze bir yaklaşımın çözüm olmayacağı, fakat karar alıcıların kültür ve kurumsal çevre etmelerini hesaba katmaları gerektiğini tavsiye ediyor.

Makalenin geri kalanı şu şekilde yapılandırılmıştır: Sonraki bölüm literatür taraması ve çalışma hipotezi geliştirilmesi. Bu bölümü çalışmanın araştırma tasarımının tarifi takip ediyor. Akabinde, deneysel sonuçlar tartışmasını, neticeler, kısıtlamalar ve gelecekteki çalışmalar için tavsiyeler takip edecektir.

2. LİTERATÜR TARAMSI VE HİPOTEZ GELİŞİMİ

2.1. İç Kontrol İfşaatları

Hem uygulayıcılar hem de öğretim görevlilerince, sağlam bir kurumsal yönetişimin olmazsa olmaz şartı etkili bir iç kontrol sistemidir (örneğin: Bushman & Smith, 2001; Gillan, 2006; IFAC, 2006).

Genel anlamda, iç kontrol “operasyonların etkililiği ve verimliliğinin başarısına, güvenilir finansal raporlama ve kanun ve kurallara uygunluğuna ilişkin makul bir teminat sağlamak için tasarlanmış bir süreçtir.” (COSO, 1992: 9). COSO’nun iç kontrol tanımı hem stratejik, işlemsel ve uygunluk riski yönetme hem de finansal raporlama riskini kapsamaktadır. Çoğu kanun COSO’nun risk odaklı tanımını (IFAC, 2006) sahiplenirken, ABD olaya daha dar bir pencereden bakıyor. SOX’un bölüm 302 ve 404’de belirtildiği gibi, iç kontrol, finansal raporlama üzerindeki iç kontrol ile sınırlıdır (örneğin: Doyle et al., 2007a).

Onun önemine karşı (Hermanson, 2000), yatırımcılar iç kontrolü direkt gözlemleyemezler. İç kontrol firma içerisinde yer alan bir süreçtir ve yatırımcı, firmanın iç kontrol tasarımı ve işleyişiyle ilgili bilgileri elde edemez. Bu yüzden, firma gönüllü olarak iç kontrol bilgilerini ifşa etmedikçe, yatırımcı, firmanın iç kontrol yapısı, hacmi ve niteliği ilgili habersiz kalmaya devam edecektir (Deumes & Knechel, 2008). Gönüllü ifşaat literatürü, yönetimin ifşa seçeneklerini belirleyen ve firmaların yıllık raporlarında iç kontrol ile ilgili bilgilerin açıklanmasında neden muhtemel gönüllü olduklarını açıklamada yardımcı olan faktörleri tartışır (örneğin: Healy & Palepu (2001), Leuz & Wysocki (2008) and Beyer et al. (2009)). Genellikle, gönüllü ifşaat literatürünün başlangıç noktası, yöneticilerin yatırımcılara, firmanın işlemleri ve gelecekteki beklentileriyle ilgili üstün nitelikli bilgi vermesi yönündeki varsayımdır (Healy & Palepu, 2001). Gönüllü ifşaat literatürüne göre, gönüllü açıklama bilgisi kararı, açıklamaya ilişkin beklenen fayda ve maliyetlerin dengesini içerir (örneğin: Ashbaugh-Skaife et al., 2007; Leuz & Wysocki, 2008). Gönüllü olarak açıklanan bilginin yatırımcıya beklenen faydalarında biri, firmanın sermaye maliyetini sonrasında artan açıklamalarla düşürmesidir (örneğin: Botosan, 1997; Healy & Palepu, 2001; Francis et al., 2005). Daha fazla açıklama daha az belirsizlik demektir; akabinde, yatırımcıların talep ettikleri verimlilik oranını düşürür. Deumes ve Knechel'ne (2008:40-41) göre, bu özellikle iç kontrol açıklamalarına başvurur çünkü bu tip açıklamalar risk tahminini düşürebilir çünkü iç kontroller yatırımcıya sağlanan güvenilir olmayan bilgilerin tehdidini hafifletir. Son araştırmalar, iç kontrol açıklamalarının firmaların sermaye maliyetini etkilediğine dair bazı kanıtlar sağlamaktadır (Ogneva et al., 2007). İhtimal dâhilinde olan ikinci fayda ise, isteyerek açıklanan bilginin, firma ve yatırımcısı arasındaki bilgi eşitsizliğini azalttığı ve firmanın stok likiditesini artırmasıdır (Leuz & Wysocki, 2008; Beyer et al., 2009).

Buna rağmen, isteyerek yapılan bilgi ifşaatı maliyetle de alakalıdır. Birincisi, firmanın iç kontrolüne dair bilgi, mal sahibine ait maliyet içerebilir (Healy & Palepu, 2001; Beyer et al., 2009). İç kontrol hakkında bilgi açıklayarak, firma, ana risklerini nasıl yönettiği hakkında rekabet edenlere bilgi verebilir (Deumes & Knechel, 2008). İkincisi, firmalar iç kontrol hakkında verdiği bilgi sonradan yanlış çıktığı zaman, araştırmacılar durumun yasal sonuçlarına dikkat çekmektedir (örneğin: Healy & Palepu, 2001; Bronson et al., 2006). Son olarak, iç kontrol hakkında bilgi ifşaatı maliyet içerir çünkü bu bilgiler paylaşılmadan önce toplanılması ve değer biçilmesi gerekmektedir (Deumes & Knechel, 2008; Leuz & Wysocki, 2008).

SOX tarafından zorunlu hale getirilmiş iç kontrol ifşaatları hakkında yapılan çalışmaların sayısı giderek artarken, firmaların bugüne kadar neden iç kontrol hakkındaki bilgileri isteyerek paylaştıkları hala az bilinen bir konudur. Bronson ve arkadaşları (2006) SOX öncesi gönüllü iç kontrol açıklamaları hacmini incelemişlerdir. Onlar orta ölçekli 400 ABD şirketi hakkında çalışmışlar ve firma büyüklüğü, denetim komitesi toplanma sıklığı, kurumsal blok sahipliği, daha hızlı gelir artışı firmanın iç kontrol bilgilerini gönüllü bir şekilde açıklamasıyla olumlu bir şekilde ilgilidir. İki çalışma, ABD dışındaki iç kontrol açıklamalarını incelemiştir. İlk olarak, Deumes ve Knechel (2008) 1997-1999 süresince listelenen Hollanda firmaları arasından bir örnekle, gönüllü iç kontrol açıklaması üzerine çalışmıştır. İşletmece imal edilmiş bir açıklama skoru kullanarak, iç kontrol açıklamasının hacmi, blok sahipliği ile olumsuz bir şekilde ilişkili olduğunu bulmuşlardır. İkinci olarak, Michelon ve arkadaşları (2009) birtakım firma karakterleri arasındaki ilişkiyi ve üç yılı aşkın sürede (2003-2005) Frankfurt, Londra, Milan ve Paris'te listelenen toplam 160 Avrupa firması için iç kontrol ifşaatının hacmini incelemiştir. Yine işletmece imal edilmiş açıklama skoruna güvenilerek, iç kontrol ifşaatlarının hacmi ve kurumsal blok sahipliği (yönetim kurulu üzerindeki bağımsız üyelerin oranı) arasında olumsuz bir ilişki bulunmuştur. Onlar bulgularını başka yönetim mekanizmaları, örneğin sahiplik konsantrasyonu ve kurul bağımsızlığı tarafından oynanan rolün izlemi için öne çıkan iç kontrol açıklamaları yedek biçimi olarak yorumlamışlardır.

2.2. Kültür ve İç Kontrol İfşaatları

Kültür, bir grubun üyelerini diğerinden ayıran aklın kolektif programlanması olarak tanımlanmıştır (Hofstede, 2001). Bu tanım, kültürün bir insanın bir kültüre ait bir şeyi algılayıp algılanmadığının belirlenmesi gibi, örneğin meşru veya gayri meşru ve mantıklı veya mantıksız olarak, paylaşılan değerler içermesine vurgu yapar. Onun bu etkili sınıflandırmasında Hofstede (1980 2001), ulusal kültürün dört farklı boyut içerisinde (bireysellik, belirsizliğin önlenmesi, güç mesafesi ve erkeklik) ayrışması için olan, işle alakalı değerlere güvenmiştir.

Yıllar boyunca Hofstede'nin aldığı eleştirilere karşı (örneğin, Shivakumar & Nakata, 2001; Baskerville, 2003), akademik araştırmalar, ulusal kültürün idari davranışlar üstündeki büyük etkisini göstermek için onun kültürel boyutlarına dayanmıştır (örneğin, Kirkman et al., 2006). Hatta araştırmalar, Hofstede'nin ulusal kültürün ölçüsünün kanunların yayılmasındaki çeşitliliğin açıklanmasında yardımcı olduğunu (Haxhi & Van Ees, 2010), bir de ülkelerin neden farklı finansal sistemlere sahip olduğunu (Kwok & Tadesse, 2006) göstermiştir.

Çeşitli çalışmalar, muhasebe uygulamalarının dahi ulusal kültürden etkilendiğini göstermiştir (örneğin, Douppnik & Tsakumis, 2004; Han et al., 2010). Araştırmaların çoğu gösteriyor ki; muhasebe, Gray'sin kültürel uyumluluk teorisinin (1988) kullanımına bağlı olarak belirlenmiştir. Bu teoride Gray (1988), toplumsal değerler (örneğin: Kültür) ve muhasebe uygulamaları arasında bir bağlantı kurma için Hofstede'den (1980) yararlanmıştır. Hem Gray (1988) hem de Hope (2003), yöneticilerin muhasebe tercih davranışlarını çalışırken, bireysellik ve belirsizliğin önlenmesinin konu ile ilgili en alakalı boyutların olduğunu belirtmişlerdir. Esas itibarıyla Gray (1988), toplumsal değerlerin muhasebe uygulamalarını iki farklı yolla etkileyebileceğini ileri sürmüştür. Bunlardan birincisi, toplumsal değerler dolaylı olarak kurumsal sonuçları etkileyebilirler (örneğin: yasal sistem, şirket sahipliği ve sermaye piyasalarının gelişimi), ikincisi ise, yine aynı değerler direkt olarak muhasebe değerlerini etkileyebilirler. Gray (1988), bir muhasebe alt kültürü, sahip olduğu muhasebe değerlerine göre ayrılabilirliğini ileri sürmüştür. Bu değerler, toplumsal değerlere bağlı olup, onlardan türetilmiştir. Gray (1988) dört farklı muhasebe değeri tanımlamıştır; bunlar: profesyonelliğe karşı yasal kontrol, istikrara karşı esneklik, muhafazakârlığa karşı iyimserlik ve gizliliğe karşı şeffaflıktır.

Mevcut çalışmanın içeriği, gizliliğe karşı şeffaflık hususundaki fikirler, yıllık raporlardaki açıklamalara değindikçe, özellikle konu ile ilgili oluyorlar. Gray (1988:8) gizliliğe karşı şeffaflığı, gizlilik için bir tercih ve daha şeffaf, açık ve kamuya açık hesap sorulabilir yaklaşıma karşı olarak, sadece yakından yönetim ve finansmanla ilgili olan işlerin bilgisinin açıklanmasındaki kısıtlama olarak tanımlamıştır.

Gizlilik hususunda Gray (1988:11), onun belirsizliğin önlenmesi konusunda kesin olarak ilgili olduğunu varsaymıştır çünkü güvenliği muhafaza etme, çekişme ve rekabetten kaçınma amacıyla bilgi açıklamasına kısıtlama gerekmektedir. Hatta, bireyselliğin ve gizliliğin zıt ilişkiler içerisinde olduğunu ileri sürmüştür. Belirgin bir biçimde Gray (1988:11), gizliliğin bireyselliğin aksine, firma dışı taraflardan ziyade yakından ilgilenenler adına toplumsallık duygusu için tutarlı bir tercih olduğunu varsaymıştır. Çeşitli araştırmacılar Gray'in "gizliliğe karşı şeffaflık boyutu" hususunda yaptığı önermeyi deneysel olarak test etmişlerdir (örneğin: Salter & Niswander, 1995; Zarzeski, 1996; Jaggi & Low, 2000; Hope, 2003; Tsakumis, 2007; Hope et al., 2008). İncelemelerine dayanarak Douppnik and Tsakumis (2004: 34), "çoğu çalışma, Gray'in bir yandan gizlilik diğer yandan bireysellik ve belirsizliğin önlenmesi arasındaki ilişki adına kurduğu hipotez için destek sağlamaktadır." şeklinde sonuçlandırmıştır. Bu bulgular, ulusal ifşaat seviyelerinin farklı önlemlerinin çeşitliliği ve ülkelerin geniş yelpazesi karşısında dirençlidir.

Dolayısıyla biz, bireysellik ve belirsizliğin önlenmesinin iç kontrol ifşaatlarına etkisi hususunda birbirini izleyen iki tahmin yaptık:

Hipotez-1: Bireysellik, firmaların yıllık raporlarında iç kontrol hakkında açıkladıkları bilgi miktarı ile olumlu bir şekilde alakalıdır.

Hipotez-2: Belirsizliğin önlenmesi, firmaların yıllık raporlarında iç kontrol hakkında açıkladıkları bilgi miktarı ile olumsuz bir şekilde alakalıdır.

2.3. Kurumsal Çevre ve İç Kontrol İfşaatları

La Porta ve ortaklarının (1997, 1998, 2008) yayınladıkları makale serisi, kanun ve finans birbirine bağlandığını gösteriyor. Belirgin bir biçimde onlar, yasal köken içindeki farklılıkların, yatırımcı korumadaki çeşitliliği açıkladığını göstermişlerdir. Onların ülke düzeyindeki analizleri, örf ve âdete dayanan hukuk düzeninin olduğu ülkelerin güçlü yatırımcı koruma yasalarına sahip oldukları ve yasal yürürlüklerin yüksek kalitede olduğunu ortaya çıkarmıştır. Onlar bir de, firmanın politika tercihlerinde, yatırımcı korumasının kilit bir faktör olduğunu göstermişlerdir. Diğerleri arasında onlar, güçsüz yatırımcı korumalarına sahip ülkelerin, yüksek sahiplik konsantrasyonu ve düşük seviyede iyi

gelişmiş sermaye piyasaları tarafından karakterize edildiği tartışmış ve bunla ilgili kanıtlar sunmuşlardır (La Porta et al., 2008).

Diğer araştırmacılar La Porta ve arkadaşlarının yaptıkları çalışmayı, yatırımcı korumasının muhasebe kazançlarını yönetmek(örneğin: Leuz et al., 2003; Han et al., 2010), gönüllü olarak bilgileri ifşa etmek(örneğin: Jaggi & Low, 2000; Hope, 2003; Bushman et al., 2004; Vander Bauwhede & Willekens, 2008) ve tanınmış(başka bir deyişle Big 4/5/6/8) bir denetim firması tutmak(Francis et al., 2003) için yapılan tercihleri içeren muhasebe politika tercihlerini etkilediğini göstermek için genişletti.

Tartışma, tüm ülkelerde acente problemleri meydana gelmesine rağmen doğası gereği bu acentelerin problemleri, yatırımcı koruma seviyesine bağlı olarak farklılık gösteriyor düşüncesine bağlı olarak, yatırımcı korumasının muhasebe politika tercihlerine olan etkisini açıklamak içindir (örneğin: Hope, 2003; Vander Bauwhede & Willekens, 2008). Özellikle güçlü bir yatırımcı korumasına sahip olan ülkelerdeki firmalar, yöneticiler ve hissedarlar arasındaki acente problemleriyle yüzleşirken, yatırımcı koruması zayıf olan ülkelerdeki firmalar, azınlık ve çoğunluk hissedarları arasındaki acente problemleriyle yüzleşiyorlar. Leuz ve arkadaşları (2003), yatırımcı korumasının güçlü olmasının, idarecilerin kişisel kontrol çıkar kazançlarını sınırladığını ve sonuç olarak, idarecilerin teşvik primlerini azalttığını savunuyor. Çünkü idareciler, yatırımcılardan aldıkları teşvikin küçük bir kısmını gizli tutabiliyorlar. Benze şekilde, Jaggi ve Low (2000:51), yatırımcı korumasının zayıf olduğu ülkelerde, acente ve ilkeler arasında yakın ilişkiler olduğunu savunmakta ve Vander Bauwhede ve Willekens (2008: 104), hissedarların idarecilerin üzerine yükledikleri baskının, azınlık hissedarlarının çoğunluk hissedarlarına yükledikleri baskıdan daha büyük olduğunu açıklamaktadır. Sonuç olarak, yatırımcı korumasının zayıf olduğu ülkelerde, firmanın isteyerek yapılan bilgi ifşaatları için teşviki düşüktür. Genellikle çalışmalar, bu tahminlerin tutarlılıklarıyla ilgili kanıtlar bulmuş ve güçlü yatırımcı koruması kayıpların tam zamanında teşhis edilmesi (Bushman & Wyszocki, 2006), düşük kazanç yönetimi (Han et al., 2010), finansal açıklamaların seviyesinin yüksekliği (örneğin: Hope, 2003), yüksek denetim kalitesiyle (Francis et al., 2003) ilişkili olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla, bizim üçüncü hipotezimiz (alternatif bir şekilde) aşağıda belirtildiği gibidir:

Hipotez-3: Güçlü yatırımcı korumaları, firmaların yıllık raporlarında iç kontrol hakkında açıkladıkları bilgi miktarı ile olumlu bir şekilde alakalıdır.

Yatırımcı korumasının (yasal kuralların şekli içinde) iç kontrol çalışmalarının üzerindeki etkisi dışında, ulusal kanunlar da, işletilen listelenmiş firmalardaki kurumsal çevrenin önemli bir kısmını oluşturur ve haddi zatında firmanın yıllık raporlarında açıkladıkları iç kontrol bilgi miktarı hakkındaki tercihi hususunda etkileyebilir. Birçok makale, kanunların acente sorunlarının üzerine eğilmek adına yasal kurallar için alternatif oluşturduğu öne sürülür (örneğin: Aguilera & Cuervo-Cazurra, 2004; Zattoni & Cuomo, 2008) ve böylelikle yasal sistem tamamlanır. Buna rağmen, yasal kuralların aksine, kanunların yasal bir zemini ve yasal açıdan bağlayıcılığı yoktur (Wymeersch, 2005). Genellikle kanunlar, listelenen firmaları, zorlamadan, ulusal kanunlara uyma konusunda cesaretlendirir (Nowland, 2008).

Yasanın doğasına karşı, Nowland (2008), bu kanunların sekiz Doğu Asya ülkesindeki başlangıcından sonra firmaların finansal açıklama uygulamalarının oldukça geliştiğini göstermiştir. Nowland (2008) göre, gerçek şu ki; kanunlar açıklamalar vurgu yapar ve şeffaflık bu gelişmişlik için bir açıklama olabilir. Biz, kanunların başlangıcının firmaların açıklama davranışlarına olan etkisine bakmazken, Nowland (2008) ile aynı doğrultuda, iç kontrol üzerindeki yasalara ne kadar vurgu yapılırsa, o kadar çok firmanın yıllık raporlarında iç kontrol bilgilerini raporlayacaklarını beklemekteyiz. Mevcut çalışmada biz, iç kontrole bağlanan önemli ulusal kanunları belirlemek için, Zattoni and Cuomo (2008)'nun, kanun tavsiyelerinin sözümlerine katılımının ölçüsü benimsedik. Zattoni and Cuomo (2008:7), bir yandan tarafsız ve sert diğer yandan belirsiz ve gevşek oluşuyla diğerlerinden ayrılan ulusal kanunlarda sunulan tavsiyeleri bulmuştur. Belirgin bir biçimde biz, kanunların katılımının iç kontrol ifşaatları üstündeki etkisi hakkında aşağıdaki tahmini yaptık:

Hipotez-4: Ulusal kanunların tavsiyelerinin iç kontrol hususundaki katılımı, firmaların yıllık raporlarında iç kontrol hakkında açıkladıkları bilgi miktarı ile olumlu bir şekilde alakalıdır.

Ulusal kanunların tavsiyelerinin katılığı dışında, ihraç edilmiş bir kanun firmaların ifşaat davranış çeşitliliğine açıklama getirebilir. Öncelikli çalışmalar (Aguilera & Cuervo-Cazurra, 2004; Haxhi & Van Ees, 2009), iki veya daha fazla millet ile ilgili içeriğin içinden zamanla ihraç edilmiş kanunlar anlayışının önemini belgelendirir çünkü o, kanunların zorla kabul ettirilmesini etkileyebilir (Aguilera & Cuervo-Cazurra, 2004: 421). Kurumsal teoriyi uygulayarak, Haxhi and Van Ees (2009) kanun ihraç edenleri üç türe ayırmıştır: zorlayıcı (borsa ve yatırımcı kuruluşları), kuralcı (devlet yönetimi ve yönetici (director) ve mesleki kuruluşlar), taklitçi (yönetici (manager) kuruluşları). Aguilera and Cuervo-Cazurra (2004) uyumlu olarak biz, kanun ihraç edenlerin türlerinin, uygulamaları sahiplenmek için ortaya çıkan kurumsal baskıları belirttiğini varsayabiliriz. Bir yandan zorlayıcıları diğer yandan kuralcı ve taklitçileri yan yana koymanın mümkün olduğunu varsayabiliriz. Çünkü kuralcı ve taklitçi ihraççılar tarafından çıkarılan kanunların uygunluğu sırasıyla, meşru değer ve kaidelerin tutarlılığına bağlıdır ve çünkü başka başarılı denk oyuncular, borsa ve yatırımcı kuruluşlar tarafından çıkarılan kanunlardan daha gönüllü olan doğadaki kanunları benimsemiştir. Sonuç olarak, zorlayıcı bir grup bir kanun çıkarttığı zaman, firmaların kanun tavsiyelerine, kendi açıklama miktarlarını artırarak cevap vermesi daha muhtemel olacaktır. Dolayısıyla, bizim tahminimiz (alternatif bir şekilde) aşağıda belirtildiği gibidir:

Hipotez-5: Zorlayıcı gruplar (bir başka deyişle borsa ve yatırımcı kuruluşlar) tarafından çıkarılan kanunlar, firmaların yıllık raporlarında iç kontrol hakkında açıkladıkları bilgi miktarı ile olumlu bir şekilde alakalıdır.

3. VERİ VE YÖNTEMLER

3.1. Örnek ve Veri Toplanması

Bu çalışma, 2005-2007 yılları arasında, 25 farklı ülkeden listelenen firmaların iç kontrol hususunda yaptıkları ifşaat uygulamalarını incelemiştir. Seçilen ülkelerde hem dört yasal sistemin (örf ve âdete bağlı kanun, Fransız, Alman ve İskandinav medeni kanunu) hem de çeşitli kıtaları temsil ettiğinden emin olunmuştur. ABD dışarıda tutulmuştur çünkü SOX, firmaların iç kontrolleri hakkında rapor vermelerini zorunlu hale getirmiştir. La Porta ve arkadaşlarının(1998) sınıflandırmasına bağlı olarak, örnek kanunları örf ve adetlere bağlı olan altı ülke⁵, İskandinav medeni kurallarına bağlı üç ülke⁶, Alman medeni kanunlarına bağlı yedi ülke⁷ ve Fransız medeni kanunlarına bağlı dokuz ülke⁸ içermektedir.

Bu 25 ülkenin her biri içinden alınan firma örnekleri şöyledir: Birincisi finansal olmayan şirketleri içermektedir. İşlettikleri özel düzenleyici yapıdan (örneğin: Basel Komitesi tarafından öngörülen gereksinimler) dolayı finansal şirketler dışarda tutulmuştur. İkincisi eğer mümkünse her bir ülkeden 30 firma içermiştir. Bu firmalar rast gele seçilmesine rağmen, diğer firmaların örnek içerisinde olduklarına emin olduk çünkü önceki araştırmalar, firmanın büyüklüğünün isteyerek yapılan ifşaatları etkilediği görülmüştür (örneğin: Ahmed & Curtis, 1999). Özellikle her bir ülke için, borsa ana dizininin parçası olan 15 firmayı rast gele seçmeye başladık. Diğer 15 firmayı ülkenin ana dizinine ait olamayan yerden tamamladık. Her bir firma için, 2005, 2006 ve 2007 mali yılına ait yıllık raporlar oluşturduk. Eğer firma inceleme sürecinde listeden çıktıysa, yeri aynı kategoriden bir başka firmayla değiştirilmiştir. Bu prosedür 815 belirgin firma için 2172 firmadan toplanan bir örnekten ürün vermiştir.

Finansal veri Compustat Global'dandır. Tüm varlıkları Euro birimine çevirirken, Compustat Global Currency döviz kuru verisini kullandık. Diğer tüm veri ve eksik finansal verileri firmaların yıllık raporlarından kullandık.

3.2. Bağımlı Değişkenler: İç kontrol İfşaatı

Önceki gönüllü ifşaat çalışmaları, yatırım ve yönetim kuruluşundan (AIMR) gelen derecelendirmeyi (bkz. Healy & Palepu (2001)), uluslararası finansal analiz ve araştırma merkezinden (CIFAR) gelen skorları (örneğin: Jaggi & Low, 2000; Hope, 2003; Francis et al., 2005), Deminor'dan gelen dereceyi (Vander Bauwhede & Willekens, 2008), kendiliğinden imal edilmiş ifşaat indekslerini (bkz. Marston & Shrivies (1991)) içeren firma ifşaatları için çok çeşitli ölçüler kullanıldı. Genellikle, bu derece ve skorlar mali muhasebeyi ve ifşaatla ilgili yönetimi ölçer. Fakat iç kontrol ifşaatlarını içermediklerinden, bizim çalışmamız için uygun değillerdir.

Sınırlı veri bulunmasından dolayı, Deumes ve Knechel (2008) ile Michelon ve arkadaşlarının (2009) çalışmalarına benzer şekilde, biz de kendi iç kontrol ifşaat dizinimizi (ICDisc) kurduk. ICDisc, diğer ifşaat çalışmalarının (örneğin: Botosan 1997) sürecindeki gibi üç aşamada elde edildi. Birinci adım, dizinimiz içersin diye ifşaat öğelerini tanımlamaktı. Önceki iç kontrol ifşaatlarının kapsamlı incelemelerine (örneğin: Bronson et al., 2006; Ashbaugh-Skaife et al., 2007; Doyle et al., 2007a; Deumes & Knechel, 2008; Michelon et al., 2009) ve iç kontrol ve kurumsal yönetim hakkındaki kamu düzeni raporlarına bağlı olarak, yedi farklı raporlanabilir öge tanımladık. Ek bölüm, özel ifşaat öğelerinin kısa bir tartışmasını içermektedir. İkinci adım, her bir ifşaat ögesinin varlığı veya yokluğunu tanımlamak için yıllık raporları incelemektir. Biz kendimizi yıllık raporlarda sunulan bilgilerle sınırlandırdık çünkü birincisi, önceki çoğu çalışmada böyle yapılmıştı; ikincisi, yıllık raporlar yatırımcılara anahtar kaynaklardır (örneğin: Hope, 2003). Hatta, kendimizi yıllık raporun hikye tarzındaki kısmıyla sınırladık ve mali bilanço ve notları böylelikle dışarıda tuttuk. Çünkü yıllık raporun bu kısımları düzenlemelere (özellikle uluslararası finansal derecelendirme standartlarına) bağlıdır ve kesin risk bilgisinin hükmü zorunlu hale getirilebilir. Üçüncü adım ise, örnek (ICDisc) içerisindeki her bir firma için skor hesaplamaktır. Biz bunu yedi ifşaat ögesini toplayarak, her bir ögeye eşit derecede ağırlık vererek yaptık. Sonuçta oluşan dizin, sıfırdan (hiçbir ifşaat ögesi yok) yediye (tüm ifşaat öğeleri var) kadar, yönetimin iç kontrol hakkında ne ölçüde raporlama yaptığını ölçtü.

3.3. Bağımsız Değişkenler

Bağımsız değişkenler, açıklayıcı ve kontrol değişkenlerini ayırır. Biz ilk olarak açıklayıcı değişkenleri nasıl ölçtüğümüzü tartışacağız. Bunu kontrol değişkenlerinin tartışması takip edecek.

3.3.1. Açıklayıcı Değişkenler

Kültür: Önceki çalışmalarla (örneğin: Jaggi & Low, 2000; Douppnik & Tsakumis, 2004; Haxhi & Van Ees, 2009; Han et al., 2010) benzer şekilde, her bir ülkenin kültürel değerlerini temsil etmesi adına Hofstede'nin dört kültürel ölçüsü üzerine olan skorlarını kullandık. Haxhi & Van Ees (2009: 3) gösterdiği gibi, Hofstede'nin, kültürü nitelenmek adına, deneysel olarak terminolojiye bağlı, iyi tanımlanmış, en yaygın şekilde kabul edilebilir olmasına yardımcı olan değerleri, ulusal kültür ölçülerinde en çok kullanılan değerlerdir. İkincisi, Hofstede'nin verilerinin kullanımı, araştırmamıza dâhil edilen en büyük ülke örneğine imkân verdi. Üçüncü olarak, Hofstede'nin değerlerinin işe bağlı doğası, yaptığımız çalışmaya (firmaların ifşaat uygulamaları) tam anlamıyla uyan iş örgütlerini harekete geçirdi. Analizde, sadece bireysellik ve belirsizliğin önlenmesi boyutlarının kullanılması yerine, dört kültürel boyutun hepsini dâhil ettik çünkü dört boyutun skorlarının birleşimi, ülkelerin kültürlerini temsil etmektedir. Yani analize, eş zamanlı olarak bireysellik (IND), belirsizliğin önlenmesi (UAI), güç mesafesi (PDI) ve erkekliği (MAS) dâhil ettik.

Yatırımcı koruması: Leuz ve arkadaşları (2003) ile Han ve arkadaşlarıyla (2010) aynı doğrultuda, yönetici karşıtı haklar dizinin (ADRI) ürününü ve ülkelerin yatırımcı koruması hususunda var olan yasal sisteminin kanun hükmünü vekil sıfatıyla kullandık. Bu ölçü yasal ve fiili yatırımcı korumasını yansıtmaktadır. Biz La Porta'nın (1998) yönetici karşıtı haklar dizinini (ADRI) kullandık. Bu hayli yaygın kullanılan dizin, ülkelerdeki yönetici karşıtı hakları ('0' en zayıf, '6' en güçlü hakkı) simgelemektedir. Skorlar bir(1) ekleyerek ; '1', ülkeler hissedarlara vekil oylarını postalama izni verdiği; '2', hissedarlar, hissedarlar toplantısından önce kendi paylarını depozit olarak vermek zorunda olmadıkları; '3', yönetim kurulunda, birikimli oylama veya azınlıkların nispi(orantılı) temsiline izin verildiği; '4', ezilmiş azınlık mekanizması mevcut olduğu; '5', hissedara olağan üstü genel kurul çağrısı için yetki veren hisseler bölünmüş sermayenin minimum yüzdesi %10'dan düşük veya eşit olduğu veya '6', hissedarların öncelik hakları, sadece hissedarların oylarıyla ellerinden alınabildiği zaman oluşturulur. Doidge ve arkadaşlarına (2007) benzer şekilde, Kaufman (2009)'dan sağlanan Dünya Yönetişim İndeksinin (WGI) parçası hukuk kuralı tarafından alınan kanun hükmünü ölçtük. Hukuk kuralı, sözleşme hükmünün ve polis ve yargı sistemi niteliğinin özel bir yıllık ölçüsüdür.

Kanun Tavsiyelerinin Katılığı: İç kontrol hususunda ulusal kanun tavsiyelerinin katılığını ölçmek için, Zattoni and Cuomo'nun (2008), iç kontrol hakkındaki dört genel tavsiye türü yöntemini uyguladık. Bu genel tavsiyeler şunlarla ilişkilidir: (1) iç kontrol üzerindeki yönetici sorumluluğu, (2) firmaların iç kontrol sistemlerinin tanımlanması, (3) firmaların iç kontrol sistemlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi, (4) iç kontrol içerisindeki denetim komitesinin varlığı. Zattoni and Cuomo'ya (2008:

7) benzer şekilde, her bir tavsiyeyi aşağıdaki gibi sınıflandırdık. (i) "Güçlü", onlar tarafsız olarak, güçlü ve nicelik bakımından katı kurallar içerdiği zaman, (ii) "kısmen güçlü", onlar tarafsız olarak, kısmen güçlü ve nicelik bakımından katı kurallar içerdiği zaman, (iii) "zayıf", onlar tarafsız olarak, güçlü ve nicelik bakımından katı kurallar içermediği zaman, aynı zaman şüpheli ve genel olanlardan, (iiii) "kapsama girmeyen", konu, kanun tarafından kapsam dışıysa bu sıfatları alırlar. Hatta, her bir tavsiyeye bir puan tahsis ettik. Bunlar: 3-güçlü tavsiyeler, 2-kısmen güçlü, 1-zayıf, 0-kapsama girmeyen. Sonunda, dört tavsiyeden her birine tahsis edilen puanalar eklenerek, kanunların iç kontrol üstündeki tavsiye katılımının tümünü hesapladık. Bu yüzden, bu ölçümün değeri 0 ile 12 arasındaki herhangi bir değer olabilir.

Kanun ihraççıların kimliği: Kanun ihraççıların kimliğini ölçmek için, Aguilera and Cuervo-Cazurra (2004) ve Haxhi ve Van Ees (2009) tarafından takip edilen yolu izledik. Onların sınıflandırmasına göre, kanun çıkartan örgütleri üç grupta kategorize etmek mümkündür. Bunlar: Zorlayıcı, kuralcı ve taklitçi. Literatür taramasında tanımlanan sebeplerden dolayı biz iki gruba ayırıyoruz; ya zorlayıcılar (borsa veya yatırımcı kuruluşlar tarafından çıkarılan kanunlar) ya da kuralcı veya taklitçilerdir (devlet yönetimi, yöneticiler veya profesyonel kuruluşlar tarafından çıkarılan kanunlar). Analizde etkisiz değişken eklenmiş ve eğer kanun çıkartan zorlayıcı gruptansa bir (1) değerini değilse sıfır (0) değerini aldığı varsayıldı.

3.3.2. Kontrol Değişkenleri

Kültürel ve kurumsal değişkenlere ek olarak, gönüllü ifşaat, özellikle iç kontrol üzerine, ile alakalı birtakım kontrol değişkenleri dâhil ettik.

Firma Büyüklüğü: Önceki çalışmalar gösterdi ki; gönüllü ifşaatlar incelendiği zaman firma büyüklüğünün önem taşıdığını gördük. Belirli bir biçimde çalışmalar, büyük firmaların acente problemleri büyürken, onlardan daha nitelikli bilgiler ifşa etmeleri umulduğunu gösteriyor (Ahmed & Courtis, 1999; Deumes & Knechel, 2008). Ek olarak, büyük firmalar daha gözle görünür ve yatırımcının taleplerini yüksek ihtimalle karşılar vaziyettedir (Li et al., 2008). Bu çalışmada, firmaların büyüklüğünü aktifler toplamını temel olarak ölçtük.

Satış Büyümesi: Hızlı büyüyen firma iç sistemine sığamayabilir ve iç kontrol üzerine yeni yatırım yapmak için zamana gereksinim duyabilir. Bu, iç kontrol üzerine rapor yazmak adına yöneticilere sunulan teşviki artırabilecek doğal riske sebep olur (örneğin: Ashbaugh-Skaife et al., 2007; Doyle et al., 2007a). Bunun farklı olarak, yöneticiler, hızlı büyümeden kaynaklı güçsüzleştirilmiş iç kontrol üzerine rapor yazma konusunda kararsız olabilir. Satış büyümesini, firmaların yıldan yıla olan satış büyümelerini temel olarak ölçtük.

ABD Listelemesi. Yabancı borsalar, iç kontrol raporlamasıyla ilgili farklı gereksinimlere sahiptirler. ABD'de listelenen kurallar SOX'un varlığından dolayı iç kontrol raporlamalarıyla ilgili daha az yönetim hoşgörüsüne sahiptir. Teori odur ki; firmalar, firma ifşaatları için olan büyük talepleri içeren katı ABD gereksinimlerine, çapraz listelemeye kendilerini birleştirmişlerdir (Ferris et al., 2009). Ölçümde etkisiz değişken eklenmiş ve eğer firma payları çapraz listelenmişse bir (1) değerini değilse sıfır (0) değerini aldığı varsayıldı.

Sanayi Sınıflandırması: Biz, sanayinin iç kontrol ifşaatlarına etkisi hakkında özel herhangi bir beklentiye sahip olmamıza rağmen, sanayiye kontrol ettik çünkü önceki gönüllü ifşaat çalışmaları gösteriyor ki; sanayi ifşaatları etkiliyor (örneğin: Botosan, 1997; Ahmed & Courtis, 1999). Deumes ve Knechel (2008), sanayi üyeliği, mal sahibine ait maliyeti de içeren gönüllü ifşaatla ilgili değişkenler için vekâlet olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bu kez etkisiz iki değişken kullandık. Eğer firma üretim veya ticari sektörde işletiliyorsa bir (1) değerini değilse sıfır (0) değerini alır. Dahil edilmemiş sanayi ise "diğer" değişkeniyle tanımlanır.

3.4-Deneysel Model

Hipotezi test etmek için aşağıdaki genel yönteme başvuruyoruz:

ICDisc (İç Kontrol İfşaat Dizini) = f (Kültür; Yatırımcı Koruması; Katılık; Kanun İhraççıları; Firma Kontrolü)

Çok değişkenli regresyon analizlerinde, sadece model olarak firma seviye kontrolüyle başladık ve sonrasında, hipotezimizi test etmek için açıklayıcı kültürel ve kurumsal değişkenler ekledik.

4. SONUÇLAR

4.1- Betimsel Analiz

Tablo-1, bağımlı ve bağımsız değişkenlerin betimleyici istatistikleri takdim eder. Tablo 1’de A grubu tüm örnekler için betimleyici sonuçlar gösterir, B’den E grubuna kadar olan kısım, yasal kökenine göre ayrılmış dört portföy için betimleyici sonuçlar gösterir.

Tablo 1’de A grubu tüm örnekler için ICDisc’nin ortalama değerini 3.65 olarak gösteriyor. B’den E’ye kadar olan Tablo 1’deki grup, örf ve âdete dayanan hukuk sistemi olan ülkelerin takdim edilen iç kontrol bilgi ortalaması (ortalama değer= 4.37) medeni kanunun olduğu ülkelerden (ortalama değer=3.71, 3.43 ve 3.31, sırasıyla İskandinav, Alman ve Fransız medeni kanun ülkeleri) fazladır.

Tüm örneklerin firma seviye değişkenlerinin ortalama değeri, ortalama firmaların tüm varlıkları yaklaşık 9,8 milyar avro ve 2005-2007 yılları arasında yıldan yıla artan %18’lik satış büyümesi olduğunu göstermiştir. Hatta Tablo-1’deki A grubu, örnek firmaların %85’nin Big 4(tablodan)’den biri tarafından denetlendiğini gösteriyor. Tüm örnekler için, firmaların %14’nün ABD’deki çapraz listeden pay sahibi olduğunu görüyoruz. Tablo 1’deki B’den E’ye kadar olan grup, her dört yasal köken bölgesinden biri içinde olan ortalama firmaların, firma karakterleri hakkında daha detaylı bilgiler vermektedir.

Tablo-1’de sıradaki imge, ülke düzeyindeki açıklayıcı değişkenleri ortaya çıkarıyor. İlk olarak, çalışmada yer alan örf ve âdete dayanan hukuk sistemi ülkelerinde, yatırımcı koruma (ortalama değer=3.39) ve bireysellik (56.35) seviyesi orta dereceli, belirsizliğin önlenme (45.83) seviyesi ise düşüktür. İlginç bir şekilde, örf ve âdete bağlı hukuk sistemi ülkelerinde, iç kontrole göre kanun tavsiyeleri katıdır (ort. değer= 7.90). Hatta bu ülkelerdeki kanunların çoğunluğunu, borsa veya yatırımcı kuruluşlar çıkartır (ort. değer=0.83).⁹ İkinci olarak, bu çalışmada yer İskandinav medeni kanununu ülkeleri (bknz. Tablo 1, Grup C), yüksek yatırımcı korumasına (5.16), en yüksek bireyselliğe (69.28) ve en düşük belirsizlik önlenmesine (37.16) sahiptir. Hatta bu ülkelerde kanunların büyük bir çoğunluğu, devlet yönetimi ile direktör ve mesleki kuruluşlar tarafından çıkarılır (ort. değer=0.22). Aynı ülkelerde, iç kontrole göre kanun tavsiyeleri orta dereceli katılığa sahiptir (ort. değer=5.93). Son olarak, çalışmada yer alan Alman ve Fransız medeni kanununu ülkeleri, orta dereceli bireysellik (Alman=51.89, Fransız= 43.62) ve yüksek derece belirsizlik önlenmesine (Alman=77.97, Fransız=80.71) sahiptir. Bu ülkelerde çıkartılan yasaların yaklaşık yarısı borsalar (veya yatırımcı kuruluşlar) tarafından çıkartılmıştır (Alman=0.47, Fransız= 0.44). Buna rağmen, Fransız medeni kanunu ülkelerinde, katı kanun tavsiyeleriyle (7.28) birleşmiş göreceli olarak zayıf bir yatırımcı koruması (0.80) ile nitelenirken, Alman ülkelerinde, en zayıf kanun tavsiyeleriyle birleştirilmiş (4.69) orta dereceli bir yatırımcı koruması (3.70) mevcuttur.

Tablo-2, bağımlı ve bağımsız değişkenlerin, karşılıklı ilişkisini göstermektedir. Birçok vakada, bağımsız değişkenler arasındaki muhtemel çoklu ortak doğrusallık konuları ilişim katsayısı 0,4’ten büyüktür. Bilhassa, bireysellik ve yatırımcı koruması ($r = 0.715$); güç mesafesi ve yatırımcı koruması; ($r = -0.600$) ile bireysellik ve güç mesafesi ($r = -0.728$) arasındaki ilişimler yüksek fakat evvelki çalışmalarla uygunluk içermektedir (Hofstede, 2001; Licht et al., 2005). Buna rağmen, varyans büyüme faktörünün (VIFs)(bknz. Tablo-4) incelemesi; varyans büyüme faktörü, genellikle kullanılan ‘10’ sınırının (Field, 2009) altında kalırken, çoklu ortak doğrusallığın problem olmayacağını göstermiştir.

4.2 Hipotez Denemesi

Hipotezimizi test etmek için, tek değişkenli regresyon analizinin sonuçlarını sunduk. Bu, birtakım çok değişkenli regresyon analizi temel alınarak ortaya çıktı.¹⁰ Tablo-3 tek değişkenli regresyon analizinin sonuçlarını gösteriyor.

Tek değişkenli regresyon analizinin sonuçları; Hiptez 1 ve 2’de tahmin edilen, firmaların yıllık raporlarında açıkladıkları, iç kontrol hakkındaki bilgi miktarıyla sırasıyla olumlu ve olumsuz ilişkisi olan bireysellik ve belirsizliğin belirlenmesi alternatifine kanıt sağladı. Hatta ifşa edilen bilgi miktarıyla olumlu ilişkisi olan yatırımcı koruması (hipotez-3’te tahmin edilen) ve kanun tavsiyelerinin

katılığına(hipotez-4) da kanıt sağlamıştır. Tablo-3'te gösterilen sonuçlardan yola çıkarak, kanun çıkaran kimliği ile iç kontrol bilgi miktarı ilişkilendirilemediğinden, yani hükümsüzlükten yana, Hipotez-5'i ret etmek zorundayız.

Tablo-4 çeşitli belirtmeler kullanarak çok değişkenli regresyon analizi sunar. Birincisi, Tablo-4'deki model-1, sadece model için olan firma düzeyindeki kontrollerin sonuçlarını sunar. Önceki çalışmalarla(örneğin:Ahmed & Curtis, 1999; Francis, 2004; Ashbaugh-Skaife et al., 2007; Doyle et al., 2007a; Deumes & Knechel, 2008) uyumlu olarak, iç kontrol ifşaatlarının miktarının, firmanın büyüklüğü, yıldan yıla olan satış büyümesi, Big 4 denetim firması ve ABD'deki çapraz listedeki pay sahipliğiyle arasında önemli derecede pozitif bir ilişki vardır(p-değerleri < 0.01 tüm değişkenler için). Üstelik model-1'de sunulan sonuçlar, 2005(p-değeri < 0.01) ve 2006(p-değeri < 0.10)'daki iç kontrol ifşaat miktarının 2007'dekinden önemli derece fazla olduğunu göstermektedir.

Hipotezlerimizi test etmek için, firma düzeyindeki kontrollere ayrı ayrı kültürel ve kurumsal değişkenler ekledik. Sonuçlar Tablo-4'deki model-2'de gösterilmiştir. Kültürel ve/veya kurumsal faktörleri dahil ettiğimiz zaman, satış büyümesi haricinde, firmaların yıllık raporlarında yer alan iç kontrol ifşaat bilgisi miktarının, firma karakterinin etkisiyle değişmediğini gözlemledik.

Model-2 kültürün, iç kontrol ifşaatları üzerindeki etkisinin sonuçlarını göstermektedir. Model-2'de rapor edilen sonuçlar özellikle tek değişkenli regresyon analizinin bulgularını doğrulamaktadır. Bir başka deyişle, sonuçlar hipotez-1 ve hipotez-2'deki, iç kontrol ifşaat miktarının bireysellik (hipotez-1) pozitif bir şekilde, belirsizliğin önlenmesiyle (hipotez-2) negatif bir şekilde ilişkisi olduğu alternatifi lehindeki hükümsüzlüğü ret etmek için imkân vermektedir. Bu sonuçlar, önceki çalışmalarda (örneğin: Salter & Niswander, 1995; Douppnik & Tsakumis, 2004) yer alan, kültürün ifşaat miktarı üstündeki etkisi sonuçlarıyla uyumluluk arz etmektedir. Özellikle, IND ve ICDisc arasında, bireyci devletlerdeki firmalar, kendi iç kontrol sistemleriyle alakalı çok daha fazla şeffaflıktan yanadırlar fikriyle uyumlu olarak, önemli derecede pozitif bir ilişki vardır. Hatta serbest piyasa ortamında rekabet edebilmeleri için kamu yatırımcısına yönlendirilmiş bilgilerin yüksek seviyede olması kuvvetle muhtemel olan (Zarzeski, 1996: 27), belirsizliğin önlenmesinde zayıf kalan ülkelerdeki firmalarda, IND ve ICDisc arasında olumsuz bir ilişki vardır. Hofstede'nin ayırdığı diğer iki kültürel değişkene (güç mesafesi (PDI) ve erkeklik (MAS)) ilişkin, PDI'nin iç okntol ifşaat miktarıyla pozitif bir ilişki içerisinde olduğu (p-value < 0.01), MAS'ın ise bir ilişkisinin bulunmadığını bulduk. PDI hususundaki bulgular Gray'in (1988) tahminleriyle çatışmakta, fakat deneysel kanıtlarla (örneğin: Jaggi & Low, 2000; Hope, 2003) uyumluluk göstermektedir. Erkekliği, ifşaat uygulamalarının önemli derecede belirleyici faktör olarak görmeyen Gray'le (1988) aynı doğrultuda, ICDisc ve MAS arasında önemli bir ilişki bulunmamaktadır.

Model 3a'dan 3d'ye kadar, kurumsal çevrenin iç kontrol ifşaatlarına olan etkisi hakkındaki sonuçlar sunulmuştur. Model 3a, 3b ve 3c'de firma düzeyindeki kontrollere, sırasıyla yatırımcı koruması, kanun tavsiyelerinin katılığı ve kanun ihraççıların kimliği eklenmiştir. Model 3d, bir belirtmenin içinde kurumsal faktörlerin tamamının sonuçlarını sunmuştur. Tablo-4'te gösterilen sonuçlar, hipotez-3'deki, iç kontrol ifşaat miktarının yatırımcı korumasıyla pozitif bir şekilde ilişkisi olduğu alternatifi lehindeki hükümsüzlüğü ret etmek için imkân vermektedir (p-değeri < 0.01 model (3a) ve (3d)'deki). Bu bulgular giderken artan araştırmalarla uyumlu olarak, hukuk ve finans raporlarının bağlandığı ve yatırımcı korumasının güçlü olduğu ülkelerde, finansal raporlama kalitesinin önemli derecede yüksek olduğunu ileri sürmüştür (örneğin: Hope, 2003; Leuz et al., 2003; Bushman & Wysocki, 2006; Han et al., 2010).

Ayrıca, iç kontrol hususundaki ulusal kanun tavsiyelerinin katılığı, iç kontrol bilgisi miktarıyla pozitif bir ilişki içerisinde olduğu hipotezine kanıt sağlamıştır (Hipotez-4) (p-değeri < 0.01 model (3b) ve (3d)'deki). Bu sonuç, Nowland'ın (2008) yaptığı çalışma ile aynı doğrultuda, dış görünüşe göre, katı kanunlar hukuki sistemi tamamlar ve gönüllü olunmasına rağmen, yıllık raporlarda ifşa edilen iç kontrol bilgisi miktarının yüksek olmasına sebep olur.

Son olarak, model-3c ve 3d'de, hipotez-5'deki, iç kontrol ifşaat miktarının, borsa veya yatırımcı kuruluşlar tarafında çıkartılan kanunlarla pozitif bir şekilde ilişkisi olduğu alternatifi lehindeki hükümsüzlüğü ret etmek için imkân vermesi adına anlaşılır (tartışmasız) bir kanıt bulunamamıştır. İki modelde de belirtiler öngörülmesine rağmen, sadece model-3d'deki belirti istatistiksel olarak önemliydi (p-değeri < 0.05). Bu sonuçlar ve tek değişkenli regresyon analizi, yıllık raporlarda ifşa

edilen iç kontrol bilgisi miktarıyla, kanun çıkarıcıların kimliği arasında zayıf bir bağ olduğunu gösterebilir. Yani hipotez-5'deki hükümsüzlüğü ret edemeyiz.

Tablo-4'teki model 4, firma düzeyindeki kontrolleri, kültürel ve kurumsal değişkenleri içeren tüm örneklerin sonuçlarını göstermektedir. Genel olarak sonuçlar, kültürün iç kontrol ifşaatları üstündeki etkisi (bir başka deyişle bireysellik ve belirsizliğin önlenmesi) hakkındaki hipotez-1 ve hipotez-2'nin sonuçlarını doğrulamaktadır. Yatırımcı koruması (hipotez-3'deki alternatif kabul edildi) ve kanun çıkarıcıların kimliğinin (hükümsüz hipotez-5'deki alternatif kabul edilme zorunda kalındı) iç kontrol ifşaatları üzerindeki etkisinin sonuçlarıyla, tüm örneklerin sonuçları aynı doğrultudadır. Sonuçlardaki kanun tavsiyelerinin katılığının, yıllık raporlarda ifşa edilen iç kontrol bilgi miktarı üstündeki etkisi kafa karıştırıcı. Diğer tüm regresyon belirtmelerinde önemli ve pozitif bir ortaklık bulunurken, tüm modellerde (örneğin: model-4) bu önemli ama negatif bir ortaklık şeklindedir. Muhtemel açıklaması u şekilde olabilir: Kültür ve bilhassa belirsizliğin önlenmesi, kanunların katılığının iç kontrol ifşaatları üstündeki etkisini değiştirmiştir (iyi yönde). İlginç bir şekilde, model-4'e UAI ve katılığın çarpımının, bir etkileşim teriminin dahil edilmesi, model-2 ve 3'de önemli derecede negatif olan bir etkileşim teriminin birleşimiyle (p-değeri<0.01, tablolanmamış) benzer sonuçlar getirir (bir başka deyişle, katılık önemli derecede pozitifken, UAI önemli derecede negatiftir).

Bu, belirsizliğin önleminin düşük olduğu ülkelerde kanun tavsiyelerinin katılığının iç kontrol ifşaatlarına olan etkisini, belirsizlik önleminin yüksek olduğu ülkelere kıyasla düşürür.

Birlikte ele alındığında, tablo-3 ve 4'teki analizler, firma karakterinin etkisini kontrol ettikten sonra, bireyselliğin, belirsizlik önleminin, yatırımcı korumasının ve kanun tavsiyelerinin katılığının, yıllık raporlarda ifşa edilen iç kontrol bilgi miktarı üstünde önemli derecede istatistiksel etkisinin olduğu görülmüştür. Buna rağmen, bizim öngörümüze zıt bir şekilde, kanun çıkarıcıların kimliğinin de bu bilgi miktarı üzerinde önemli bir etkisi olduğu kanıtlanamamıştır.

4.3-Hassaslık Testi

Kültür ve kurumların, yıllık raporlarda ifşa edilen iç kontrol bilgi miktarıyla olan ortaklığının (ilişkisinin), yaptığımız araştırma tasarımı tercihlerinden etkilenip etkilenmediğini test etmek için birtakım hassasiyet analizleri yaptık.

Birincisi, kültürel değişkenlerin seçiminde, modellerin sağlamlığını test etmek için, Hofstede tarafından ayrılmış kültürel ölçülere alternatif olarak evrensel (GLOBE) (House et al., 2004) kültürel ölçüler kullanılmıştır. Kültür için olan bu alternatif ölçümlerin sonuçlarına (tablolanmamış) dayanarak, kültürün iç kontrol ifşaatlarına etkisi hususunda hipotezimizle ilişkili benzer bir model ortaya çıktı.

İkincisi, son zamanlarda Spamann (2009), La Porta ve arkadaşlarının (1998), kendi ADRI'larını geliştirmek için kullandıkları yöntem bilimini eleştirdi. O, La porta ve arkadaşlarının, her bir ülkedeki alakalı kuralların aslını öğrenmek için yerel avukatları kullanmadıkları ve sonuç olarak, bazı yasal bilgilerin iddia ettikleri değerlerin belirli ülkeler için bu ülkelerin kanunlarının bilgin bilgisine dayanarak doğru olmadığına kanaat getirmiştir (Spamann, 2009: 3). Yerel avukatların dahil edildiği daha titiz bir yaklaşımla Spamann (2009), La Porta ve arkadaşlarının (1998) ortaya çıkardığı ADRI'dan önemli derecede ayrılan revize edilmiş bir ADRI'ya ulaşmıştır. Asıl ADRI yerine revize edilmiş olanı kullanarak sonuçlarımızı yeniden değerlendirdik. Genel olarak sonuçlar (tablolanmamış), Tablo-4'te sunulan sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Üçüncüsü, Han ve arkadaşlarına (2010) benzer şekilde, yatırımcı koruması seviyesi için etkisiz bir değişken (güçlü yatırımcı korumasını gösteren bir değer, bir başka deyişle tüm örnekler için yatırımcı koruma puanının ortalama değerinden (mean) büyük bir puan) kullandık. Tablo-4'te rapor edilen sonuçlarla uyumlu olarak, genellikle, güçlü yatırımcı korumasının, firmaların yıllık raporlarında ifşa edilen iç kontrol bilgi miktarının büyüklüğüyle ilişkili olduğunu bulduk.

Dördüncü ve son olarak, kanun tavsiyelerinin katılığı için alternatif bir ölçü kullandık. Tahsis edilen dört tavsiyeye puan ekleyerek, kanun tavsiyelerinin iç kontrol üstündeki toplam katılığını hesaplamak yerine, her bir kanuna dahil edilen, iç kontrol üzerine olan güçlü tavsiyelerin sayısı hesaplanmış bir değişken kullanarak, iç kontrol hususunda kanun tavsiyelerinin katılığını ölçtük. Bu sonuçlar nitelikli sıfatıyla mode-4'te rapor edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Bu hassasiyet kontrollerini sonuçlandırırken, önceki alt kısımda rapor edilmiş bağımsız değişkenler üzerine olan bulgular, bizim araştırma tasarım tercihlerimiz için hayli sağlam sonuçlar çıkardı. Kültür ve kurumların, firmaların yıllık raporlarında ifşa ettikleri iç kontrol bilgi miktarı üzerindeki etkisi hakkında benzer nitelikte sonuçlar vermiştir.

5-SONUÇLAR, KISITLAMALAR ve GELECEKTEKİ ARAŞTIRMALAR

Bu çalışmanın merkez odağı, firmaların yıllık raporlarında ifşa ettikleri iç kontrol bilgi miktarlarının, işletilen firmaların kültür ve kurumsal çevreleriyle olan ilişkisini deneysel olarak incelemektir.

2005-2007 yılları arasında, 25 farklı ülkeden 815 belirgin firma için 2172 firmadan toplanan veri kullanılarak, ilk olarak, yıllık raporlarda sunulan iç kontrol bilgi miktarının milletler arası farklarını, ikinci olarak, hem kültürel hem kurumsal değişkenlerin, firma karakteri kontrolünden sonra bu farklılıkları açıkladığını görebiliyoruz.

Birincisi, kültürün bu tip ifşaatlar üzerindeki etkisi hususunda-Gray'in (1988) kültürel uyumluluk teorisiyle bağdaşan-firmaların yıllık raporlarında ifşa ettikleri bilgi miktarının, bireysellik pozitif, belirsizlik önlemiyle negatif bir ilişkisi vardır. Sunulan çalışmanın sonuçları, kültürün hem kazanç yönetimi (Han et al., 2010) ve kurumsal finans ifşaat uygulamalarını (örneğin: Hope, 2003) hem de daha az düzenlemeye bağlı olan, giderek artan önemiyle ifşaat tiplerini etkilediğini göstermiştir.

İkincisi, kurumların iç kontrol ifşaatları üstündeki etkisi hususunda, güçlü yatırımcı korumasının finansal raporlama kalitesiyle pozitif bir şekilde bağ kurması iddialarını destekleyecek kanıtlar bulduk. Önceki çalışmalarda, yatırımcı koruma seviyesinin, vaktinde yapılan kayıp teşhisiyle (Bushman & Waddock, 2006), düşük kazanç yönetimiyle (örneğin: Han et al., 2010), yüksek finansal ifşaat seviyesiyle (örneğin: Hope, 2003) ve yüksek denetim kalitesiyle (Francis et al., 2003) pozitif ilişkisi gösterilirken, iç kontrol ifşaat miktarının yatırımcı korumasıyla arttığını da belgeleyebiliriz. Yasal kurallar ve finansal raporlama arasındaki ilişki hususunda, önceki bulguları doğrulamak dışında, bu literatürü de genişlettik. Önceki çalışmalar sadece, yasal kuralların finansal raporlama uygulamaları üstüne olan etkisini dikkate alırken, bu çalışmada ek olarak, kurumsal yönetim kanunlarının finansal raporlama uygulamaları üstündeki etkisini de araştırdık. Bunun önceki çalışmalar için değerli bir genişletme olduğuna inanıyoruz çünkü kanunlar (kodlar) yasal sistemi tamamlayan ve yasal kurallar için acente problemlerine adres gösteren bir alternatif oldular (örneğin: Aguilera & Cuervo-Cazurra, 2004). İç kontrol konusunda kanun tavsiyeleri katı olduğu zaman, firmalar yıllık raporlarında iç kontrolleri hakkında daha fazla bilgi verme eğiliminde oluyorlar. İlk bakışta, hem ABD'deki kural tabanlı çözüm seçimi (bir başka deyişle SOX), hem de ABD'de dışındaki ülkelerde daha çok ilke tabanlı çözüm seçimi (bir başka deyişle gönüllü kanunlar (kodlar)), iç kontrolleri hakkında daha fazla bilgi ifşa etmeleri için etkili bir itici güç olmuştur; bilgi yatırımcısı ziyadesiyle ilişkili olarak algılanmıştır (örneğin: Hermanson, 2000). Buna rağmen sonuçlar, ilke temelli yaklaşımların etkililiği, ülkenin kültürüne bağlı olduğunu iddia etmektedir. Özellikle, belirsizlik önlem düzeyini yüksekliği tarafında karakterize edilen ülkelerde, yıllık raporlarda ifşa edilen iç kontrol bilgi miktarının düşüklüğü daha katı kanunlarla alakalıdır.

Bu çalışma bazı uyarılara bağımlıdır. Birinci uyarı, sadece listelenen firmalara bakılmasıdır. Şu anda, bu çalışmanın sonuçlarının listelenmemiş firmalar için genelleştirilebilir olup olmadığı açık değildir. Bu yüzden, çalışmamızı bu firmaları da dahil edecek şekilde genişletmemiz ilginç olabilir ve aydınlatmak için birinci olarak, orada milletler arası farklılıklar olup olmadığını, ikinci olarak kültür ve kurumsal çevrenin hala önemli belirleyici faktörlerden olup olmadıklarını ortaya çıkarmak gerekir.

İkinci uyarı ise, milletler arası yıllık raporlarda ifşa edilen iç kontrol bilgi miktarının belirleyici faktörlerine bakmamıza rağmen, onların sonuçlarını incelemedik. Gelecek araştırmalar için, firmaların sermaye maliyeti ve iç kontrol ifşaat uygulamaları arasında bulunan ortaklıkta (ilişki) milletler arası farklılıklar olup olmadığını incelemek adına, bu eksiklik verimli bir alan sunmaktadır. Bu, Francis (2005) ve Ogneva (2007) tarafından yapılan çalışmaların doğal bir genişletmesi olacaktır ve sermaye piyasalarında, gönüllü iç kontrol ifşaatlarının evrensel önemine kanıt sağlayacaktır.

Bu uyarılara karşı bu çalışma, iç kontrol ifşaat uygulamalarının büyüyen literatürüne eşsiz bir katkıda bulunacaktır. İlk olarak, bu çalışma bir ilke imza atarak, hem iç kontrol uygulamalarının milletler arası farklılıklarına bakmıştır hem de bu farklılıkların kültürel ve kurumsal çevre farklılıklarıyla

açıklanabilip açıklanamadığına bakmıştır. Şimdiye kadar, Michelin'un çalışması dışında (2009), önceki çalışmalar tek bir ülkeye, özellikle de ABD'deki iç kontrol ifşaat uygulamalarına odaklanmıştır. Bu çalışma, yıllık raporlarında ifşa ettikleri iç kontrol bilgi miktarı hususunda, kültürün ve kurumsal çevrenin firmaların yaptıkları tercihlere nasıl şekil verdiğine dair değerli bir kavrayış sağlayacaktır. İkinci olarak bu çalışma, ulusal kurumsal yönetim kanunlarının karakterleri ve iç kontrol ifşaat uygulamaları arasındaki ortaklık hakkında kanıt sunan ilk çalışmadır. Çalışma, kanun tavsiyelerini katılımının, firmaların yıllık raporlarında ifşa edilen iç kontrol bilgi miktarıyla pozitif bir ilişkisi olduğunu belgelemiştir. Buna rağmen sonuçlar, bu ilişkinin ülkenin kültürüne bağlı olduğunu söylemektedir. Sonuçlar, belirsizlik önlem düzeyinin yüksekliği tarafından karakterize edilen ülkelerde, daha katı kanunların yıllık raporlarda açıklanan iç kontrol bilgi miktarının daha fazla olmasına sebep olmadığı ileri sürmüştür.

Birlikte ele alındığında bu çalışmadaki bulgular, kurumsal yönetim kanunlarını güncellemekle sorumlu olan karar vericiler için potansiyel tavsiyelere sahiptir. Özellikle bu büyük ölçekli çalışmanın sonucu, muhasebe skandallarının ve kurumsal hataların üstesinden gelebilmek için tekdüze bir yaklaşımın olmadığını, fakat kültürün ve kurumsal çevrenin karar vericiler tarafından hesaba katılmaları gerektiğini göstermiştir.

Açıklayıcı istatistikler

Tablo 1. Panel A: Tüm Örnekler

	<i>N</i>	<i>Minimum</i>	<i>Maximum</i>	<i>Mean</i>	<i>Std. Deviation</i>
İç kontrol ifşaat dizini	2,170	0.00	7.00	3.65	1.65
Firma Büyüklüğü	2,172	292	235,466,000	9,826,494	25,021,283
Satış Büyümesi	2,159	-0.99	1.37	0.18	0.29
4 Büyük Denetim Firması	2,163	0.00	1.00	0.85	0.36
US Listesi	2,168	0.00	1.00	0.14	0.34
Üretim Endüstrisi	2,172	0.00	1.00	0.63	0.48
Ticari Endüstri	2,172	0.00	1.00	0.09	0.29
Bireysellik	2,076	14.00	90.00	52.32	22.14
Belirsizlik Önlemi	2,076	23.00	112.00	65.24	23.02
Güç Mesafesi	2,076	18.00	104.00	55.74	19.86
Erkeklik	2,076	5.00	95.00	52.33	19.96
Yatırımcı Koruması	1,834	-1.48	8.50	2.64	2.82
Kanun Katılığı	2,172	0.00	11.00	6.66	2.84
Kanun Çıkarıcılar	2,172	0.00	1.00	0.52	0.50

Tablo 2. Panel B: Örf ve Adetlere Bağlı Ülkeler

	<i>N</i>	<i>Minimum</i>	<i>Maximum</i>	<i>Mean</i>	<i>Std. Deviation</i>
İç kontrol ifşaat dizini	547	0.00	7.00	4.37	1.44
Firma Büyüklüğü	547	1,423,902	5,662,021	20,598,556	
Satış Büyümesi	547	-0.92	1.37	0.21	0.29
4 Büyük Denetim Firması	546	0.00	1.00	0.76	0.43
US Listesi	547	0.00	1.00	0.09	0.28
Üretim Endüstrisi	547	0.00	1.00	0.55	0.50
Ticari Endüstri	547	0.00	1.00	0.13	0.33
Bireysellik	547	20.00	90.00	56.35	27.60
Belirsizlik Önlemi	547	35.00	64.00	45.83	10.09
Güç Mesafesi	547	35.00	104.00	60.86	24.40
Erkeklik	547	34.00	66.00	55.05	10.68
Yatırımcı Koruması	547	0.26	8.50	3.39	3.20
Kanun Katılığı	547	2.00	9.00	7.90	2.10
Kanun Çıkarıcılar	547	0.00	1.00	0.83	0.38

Tablo 3. Panel C: İskandinav Kanunlarının Kullanıldığı Ülkeler

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
İç kontrol ifşaat dizini	266	0.00	7.00	3.71	1.46
Firma Büyüklüğü	267	13.061	43,917,541	2,986,643	6,679,963
Satış Büyümesi	264	-0.99	1.37	0.17	0.34
4 Büyük Denetim Firması	265	0.00	1.00	0.96	0.19
US Listesi	265	0.00	1.00	0.13	0.34
Üretim Endüstrisi	267	0.00	1.00	0.63	0.48
Ticari Endüstri	267	0.00	1.00	0.05	0.22
Bireysellik	267	63.00	74.00	69.28	4.65
Belirsizlik Önlemi	267	23.00	59.00	37.16	15.80
Güç Mesafesi	267	18.00	33.00	27.44	6.63
Erkeklik	267	5.00	26.00	15.66	8.64
Yatırımcı Koruması	267	3.90	5.88	5.16	0.88
Kanun Katılığı	267	0.00	8.00	5.93	2.55
Kanun Çıkarıcılar	267	0.00	1.00	0.22	0.41

Tablo 4. Panel D: Alman Kanunlarının Kullanıldığı Ülkeler

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
İç kontrol ifşaat dizini	514	0.00	7.00	3.43	1.72
Firma Büyüklüğü	515	7,105	235,466,000	16,300,367	34,220,260
Satış Büyümesi	515	-0.95	1.37	0.13	0.24
4 Büyük Denetim Firması	513	0.00	1.00	0.90	0.30
US Listesi	513	0.00	1.00	0.11	0.31
Üretim Endüstrisi	515	0.00	1.00	0.73	0.45
Ticari Endüstri	515	0.00	1.00	0.09	0.29
Bireysellik	515	18.00	68.00	51.89	17.72
Belirsizlik Önlemi	515	58.00	93.00	77.97	13.25
Güç Mesafesi	515	34.00	68.00	49.55	12.33
Erkeklik	515	39.00	95.00	67.97	18.21
Yatırımcı Koruması	273	1.73	5.53	3.70	1.56
Kanun Katılığı	515	0.00	9.00	4.69	3.49
Kanun Çıkarıcılar	515	0.00	1.00	0.47	0.50

Tablo 5. Panel E: Fransız Kanunlarının Kullanıldığı Ülkeler

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
İç kontrol ifşaat dizini	843	0.00	7.00	3.31	1.65
Firma Büyüklüğü	843	292	197,086,000	10,740,090	23,612,966
Satış Büyümesi	833	-0.99	1.37	0.19	0.30
4 Büyük Denetim Firması	839	0.00	1.00	0.84	0.37
US Listesi	843	0.00	1.00	0.19	0.39
Üretim Endüstrisi	843	0.00	1.00	0.62	0.49
Ticari Endüstri	843	0.00	1.00	0.08	0.27
Bireysellik	747	14.00	76.00	43.62	19.76
Belirsizlik Önlemi	747	48.00	112.00	80.71	16.71
Güç Mesafesi	747	50.00	81.00	66.36	9.78
Erkeklik	747	42.00	70.00	52.65	10.67
Yatırımcı Koruması	747	-1.48	4.16	0.80	2.09
Kanun Katılığı	843	3.00	11.00	7.28	2.11
Kanun Çıkarıcılar	843	0.00	1.00	0.44	0.50

Bu tablo, tüm örnekler ve dört yasal köken bölgesi için olan sürekli ve iki değerli değişkenler için betimleyici bir istatistik sunar (La Porta et al., 1998 temel alınmış). ICDisc=yedi ifşaat ögesini kapsayan kendiliğinden imal edilmiş dizine bağlı olan iç kontrol ifşaat puanı. Firm Size: Firma Büyüklüğü= yılsonu itibariyle var olan avro cinsinden tüm varlıklar (kapanış kuru kullanılarak avroya çevriliyor). Big 4 auditor: Eğer firmanın finansal durumu Deloitte, Ernst & Young, KPMG, or PricewaterhouseCoopers firmalarından herhangi biri tarafından denetlenmişse 1 puan alınır aksi takdirde bu klasmandan puan alınmaz. US list= firma payları ABD'deki çapraz listedeyse 1 puan alınır. Manufacturing Industry: Üretim Endüstrisi: Eğer firma üretim ve/veya ticari sektörde aktif ise 1 puan alır aksi takdirde puan verilmez. IDV, UAI, PDI ve MAS, Hofstede'nin (2001) puanlarını temsil etmektedir. Investor protection: Yatırımcı koruması, yönetici karşıtı hakların dizinin (La Porta et al., 1998) ve Dünya Yönetişim Dizinine göre hukuk kurallarının dizinin(Kaufmann et al., 2008) bir ürünüdür. Strictness of code: kanunların katılığı kendiliğinden yapılmış bir ölçüm olup, Zattoni and Cuomo (2008) tarafından hazırlanmış, iç kontrol hususundaki kanun tavsiyeleri usulüne bağlıdır. Code issuer: Kanun ihraççısı= eğer kanun ülkedeki borsa veya yatırımcı kuruluşlar tarafından çıkartılıyorsa 1 puan alınır aksi takdirde puan alınmaz.

Tablo-6: İlinti matrisi

- 1 İç kontrol ifşaat
- 2 Firma büyüklüğü
- 3 Satış büyümesi
- 4 Büyük denetim firması
- 5 US listesi
- 6 Üretim Endüstrisi
- 7 Ticari Endüstri
- 8 Bireysellik
- 9 Belirsizlik Önlemi
- 10 UAI
- 11 Güç Mesafesi
- 12 Erkeklik
- 13 Yatırımcı Koruması
- 14 Kanun Katılığı

Tablo-6. İlinti Matrisi

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	ICDise	1.000	0.161**	0.049*	0.140**	0.130**	-0.035	0.019	0.216**	0.166**	-0.285**	-0.092**	-0.070**	0.080**	0.009
2	Firm size	0.171**	1.000	-0.084**	0.189**	0.343**	0.043*	-0.034	0.176**	0.103**	0.275**	-0.010	0.194**	-0.014	-0.065**
3	Sales growth	0.034	-0.079**	1.000	-0.071**	-0.034	-0.035	-0.023	-0.062**	-0.030	-0.122**	0.088**	-0.036	0.111**	0.014
4	Big 4	0.139**	0.199**	-0.084**	1.000	0.106**	0.035	-0.019	0.209**	0.210**	-0.010	-0.224**	0.013	0.023	-0.028
5	US list	0.144**	0.349**	-0.039	0.106**	1.000	-0.009	-0.025	-0.009	0.105**	0.020	0.005	0.067**	0.039	-0.045*
6	Manufacturing	-0.028	0.041	-0.029	0.035	-0.009	1.000	-0.413**	-0.052*	-0.065**	0.044*	-0.001	-0.021	0.015	0.006
7	Trading	0.007	-0.036	-0.037	-0.019	-0.025	-0.413**	1.000	0.052*	-0.065**	0.044*	-0.001	-0.021	0.015	0.006
8	Investor protection	0.221**	0.161**	-0.035	0.211**	0.000	-0.054*	0.002	1.000	0.660**	-0.193**	-0.651**	-0.072**	-0.065**	-0.019
9	IDV	0.152**	0.098**	-0.016	0.194**	0.097**	-0.066**	0.014	0.715**	1.000	-0.300**	-0.714**	0.219**	0.078**	0.043*
10	UAI	-0.295**	0.249**	-0.076**	-0.027	0.021	0.042	0.023	-0.271**	-0.313**	1.000	0.305**	0.032	-0.269**	-0.071**
11	PDI	-0.069**	-0.013	0.081**	-0.209**	-0.030	0.002	-0.013	-0.600**	-0.728**	0.265**	1.000	0.032	0.197**	0.202**
12	MAS	-0.092**	0.223**	-0.044*	-0.030	0.042	-0.009	0.075**	-0.057*	0.071**	0.394**	0.159**	1.000	0.086**	0.351**
13	Strictness of code	0.114**	-0.026	0.087**	0.053*	0.079**	.0014	-0.038	-0.077**	0.092**	-0.280**	0.168**	-0.094**	1.000	0.176**
14	Code issuer	-0.005	-0.066**	0.019	-0.028	-0.045*	0.006	0.065**	0.053*	0.053*	-0.079**	0.208**	0.358**	0.044*	1.000

Tablo-2: Bu tablo, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon katsayısını sunmaktadır. Pearson korelasyon katsayısı köşegenin altında, Spearman korelasyon katsayısı köşegeninin üstündedir. ICDisc=yedi ifşaat ögesini kapsayan kendiliğinden imal edilmiş dizine bağlı olan iç kontrol ifşaat puanı. Firm Size: Firma Büyüklüğü= yılsonu itibarıyla var olan avro cinsinden tüm varlıklar (kapanış kuru kullanılarak avroya çevriliyor). Big 4 auditor: Eğer firmanın finansal durumu Deloitte, Ernst & Young, KPMG, or PricewaterhouseCoopers firmalarından herhangi biri tarafından denetlenmişse 1 puan alınır aksi takdirde bu klasmandan puan alınmaz. US list= firma payları ABD'deki çapraz listedeyse 1 puan alınır. Manufacturing Industry: Üretim Endüstrisi: Eğer firma üretim ve/veya ticari sektörde aktif ise 1 puan alır aksi takdirde puan verilmez. IDV, UAI, PDI ve MAS, Hofstede'nin (2001) puanlarını temsil etmektedir. Investor protection: Yatırımcı koruması, yönetici karşıtı hakların dizinin (La Porta et al., 1998) ve Dünya Yönetişim Dizinine göre hukuk kurallarının dizinin (Kaufmann et al., 2008) bir ürünüdür. Strictness of code: kanunların katılığı kendiliğinden yapılmış bir ölçüm olup, Zattoni and Cuomo (2008) tarafından hazırlanmış, iç kontrol hususundaki kanun tavsiyeleri usulüne bağlıdır. Code issuer: Kanun ihraççısı= eğer kanun ülkedeki borsa veya yatırımcı kuruluşlar tarafından çıkartılıyorsa 1 puan alınır aksi takdirde puan alınmaz. ** p < 0.01 and * p < 0.05 (iki uçlu teste bağlıdır).

Bireysellik (H1)
Belirsizliğin Önlemi (H2)
Yatırımcı Koruması (H3)
Kanun Katılığı (H4)
Kanun Çıkarıcılar (H5)

Tablo 7. Tek Değişkenli Regresyon Sonuçları

	Constant	Beta	Adjusted R-squared	N
IDV (H1)	3.087***	0.011***	0,023	2,074
UAI (H2)	5.063***	-0.021***	0,086	2,074
Investor protection (H3)	3.415***	0.128***	0,048	1,833
Strictness of code (H4)	3.211***	0.067***	0,013	2,170
Issuer of code (H5)	3.663***	-0.017	0,000	2,170

Tablo 7: Bu tablo, en küçük kareler yöntemine dayanarak ortaya çıkan tek değişkenli regresyon sonuçlarını sunmaktadır. Tüm regresyonlardaki bağımlı değişken ICDisc'dir. ICDisc=yedi ifşaat ögesini kapsayan kendiliğinden imal edilmiş dizine bağlı olan iç kontrol ifşaat puanı. IDV ve UAI Hofstede'nin (2001) puanlarını temsil etmektedir. Investor protection: Yatırımcı koruması, yönetici karşıtı hakların dizinin (La Porta et al., 1998) ve Dünya Yönetişim Dizinine göre hukuk kurallarının dizinin (Kaufmann et al., 2008) bir ürünüdür. Strictness of code: kanunların katılığı kendiliğinden yapılmış bir ölçüm olup, Zattoni and Cuomo (2008) tarafından hazırlanmış, iç kontrol hususundaki kanun tavsiyeleri usulüne bağlıdır. Code issuer: Kanun ihraççısı= eğer kanun ülkedeki borsa veya yatırımcı kuruluşlar tarafından çıkartılıyorsa 1 puan alınır aksi takdirde puan alınmaz.

Tablo-8: Çok Değişkenli Regresyon Sonuçları

Sabit
Firma Büyüklüğü
Satış Büyümesi
Büyük Denetim Firması
US Listesi
Üretim
Ticari
2005 Yılı

2006 Yılı
Bireysellik (H1)
Belirsizlik Önlemi (H2)
Güç Mesafesi
Erkeklik
Yatırımcı Koruması (H3)
Kanun Katılığı (H4)
Kanun Çıkarıcılar (H5)

Tablo-8: Çok Değişkenli Regresyon Sonuçları

	Constant	Beta	Adjusted R-squared	N
IDV (H1)	3.087***	0.011***	0,023	2,074
UAI (H2)	5.063***	-0.021***	0,086	2,074
Investor protection (H3)	3.415***	0.128***	0,048	1,833
Strictness of code (H4)	3.211***	0.067***	0,013	2,170
Issuer of code (H5)	3.663***	-0.017	0,000	2,170

F değeri
Düzeltilmiş R
Marjinal R
Maksimum Varyans Büyüme Faktörü
N

	1	2	3a	3b	3c	3d	4
Constant	1.243***	0.309	1.772***	0.754*	1.221***	1.004**	0.365
Firm size	0.098***	0.194***	0.071***	0.104***	0.098***	0.083***	0.147***
Sales growth	0.317***	0.186	0.294**	0.269**	0.316***	0.219*	0.149
Big 4 auditor	0.505***	0.408***	0.302***	0.479***	0.505***	0.291***	0.322***
US list	0.469***	0.278***	0.473***	0.419***	0.470***	0.410***	0.383***
Manufacturing	-0.112	-0.015	-0.053	-0.111	-0.113	-0.046	-0.016
Trading	0.013	0.115	-0.068	0.032	0.009	-0.085	0.053
Year (2005)	-0.236***	-0.258***	-0.234***	-0.195**	-0.234***	-0.168*	-0.275***
Year (2006)	-0.161*	-0.138*	-0.212**	-0.132	-0.160*	-0.175	-0.227***
IDV (H1)	-	0.006**	-	-	-	-	0.015***
UAI (H2)	-	-0.025***	-	-	-	-	-0.025***
PDI	-	0.008***	-	-	-	-	0.024***
MAS	-	-0.003	-	-	-	-	-0.003
Investor protection (H3)	-	-	0.112***	-	-	0.113***	0.059***
Strictness of code (H4)	-	-	-	0.056***	-	0.065***	-0.067***
Issuer of code (H5)	-	-	-	-	0.027	0.144**	-0.060
F-value	15.903***	38.003***	19.208***	16.525***	14.148***	18.456***	28.953***
Adjusted R squared	0.053	0.177	0.083	0.061	0.052	0.095	0.187
Incremental R squared	-	0.120***	0.035***	0.009***	0.000	0.048***	0.141***
Maximum VIF	1.340	2.670	1.335	1.355	1.355	1.367	9.035
N	2.148	2.061	1.823	2.148	2.148	1.823	1.823

Tablo-8: Bu tablo, en küçük kareler yöntemine dayanarak ortaya çıkan çok değişkenli regresyon sonuçlarını sunmaktadır. Tüm regresyonlardaki bağımlı değişken ICDisc'dir. Tanımlanan değişkenler aşağıdaki gibidir: ICDisc=yedi ifşaat ögesini kapsayan kendiliğinden imal edilmiş dizine bağlı olan iç kontrol ifşaat puanı. Firm Size: Firma Büyüklüğü= yılsonu itibariyle var olan avro cinsinden tüm varlıklar (kapanış kuru kullanılarak avroya çevriliyor). Big 4 auditor: Eğer firmanın finansal durumu

Deloitte, Ernst & Young, KPMG, or PricewaterhouseCoopers firmalarından herhangi biri tarafından denetlenmişse 1 puan alınır aksi takdirde bu klasmandan puan alınmaz. US list= firma payları ABD'deki çapraz listedeyse 1 puan alınır. Manufacturing Industry: Üretim Endüstrisi: Eğer firma üretim ve/veya ticari sektörde aktif ise 1 puan alır aksi takdirde puan verilmez. IDV, UAI, PDI ve MAS, Hofstede'nin (2001) puanlarını temsil etmektedir. Investor protection: Yatırımcı koruması, yönetici karşıtı hakların dizinin (La Porta et al., 1998) ve Dünya Yönetişim Dizinine göre hukuk kurallarının dizinin(Kaufmann et al., 2008) bir ürünüdür. Strictness of code: kanunların katılığı kendiliğinden yapılmış bir ölçüm olup, Zattoni and Cuomo (2008) tarafından hazırlanmış, iç kontrol hususundaki kanun tavsiyeleri usulüne bağlıdır. Code issuer: Kanun ihraççısı= eğer kanun ülkedeki borsa veya yatırımcı kuruluşlar tarafından çıkartılıyorsa 1 puan alınır aksi takdirde puan alınmaz.

Artan karesi alınmış 'R', sadece model için olan kontrollere nazaran 'R squared' içindeki artışı simgelemektedir. 'p' değeri, yönelimli hipotezler için tek uçlu, diğerleri için iki uçludur. ***,**, sırasıyla %1, %5 ve %10 seviyelerindeki önemi göstermektedir.

EK BÖLÜM: İÇ KONTROL İFŞAAT DİZİNİ

Bu ek bölüm, firmaların yıllık raporlarında ifşa ettikleri iç kontrol bilgi miktarını ölçen, iç kontrol ifşaat dizinini içeren yedi farklı raporlanabilir ögeyi göstermektedir.

Ögeler	Tanım
Stratejik ve İşletme Riski	Bu öge, eğer yıllık raporda stratejik ve işletme riski hususunda bir bilgi ifşa edilmişse '1' değerini alır. Bu risklere örnek: Çevre, rekabet, ürün geliştirme, sağlık ve güvenlik, marka adı aşınımı
Finansal Riskler	Bu öge, eğer yıllık raporda finansal riskler hususunda bir bilgi ifşa edilmişse '1' değerini alır. Bu risklere örnek: Faiz oranı, döviz kuru oranı, likidite ve kredi riski
Finansal Raporlama Riski	Bu öge, eğer yıllık raporda finansal raporlama riskleri hususunda bir bilgi ifşa edilmişse '1' değerini alır. Bu risklere örnek: Değer düşüklüğü, emekli maaşı muhasebesi, sermaye piyasası türev araçlarına değer biçme
Sorumluluk	Bu öge, eğer yönetim yıllık raporlardaki iç kontrol için olan sorumluluğunu açık bir şekilde kabullenirse '1' değerini alır.
İç Kontrol Ölçümü	Bu öge, eğer yıllık rapor firma aktiviteleri hususundaki bilgileri riskleri kontrol etmek amacıyla ifşa ediyorsa '1' değerini alır.
Yapı	Bu öge, eğer firma kendi iç kontrolünü tasarlamak amacıyla kullandığı yapıyı (örneğin: COSO, CoCo), yıllık raporlarında ifşa ediyorsa '1' değerini alır.
Etkililik	Bu öge, eğer yıllık rapor iç kontrollerin etkililiği hakkında fikir sunuyorsa '1' değerini alır.

SON NOTLAR

[1] Hemen hemen tüm kanıtlar, güçlü bir yatırımcı korumasıyla birlikte iyi gelişmiş bir sermaye piyasasının olduğu ABD'de oluşturulmuş firmaların sermaye maliyetinin, ifşaat seviyesiyle negatif bir ilişkisinin olduğunu göstermektedir (La Porta et al., 1998). Francis ve arkadaşları (2005), ABD dışındaki 34 ülkeden seçilmiş 700 firma için benzer sonuçları göstermişlerdir. Onların bulguları, gönüllü ifşaatın evrensel öneminin sermaye maliyetini düşürmek için bir erişim kazandığına kanıt sağlamaktadır.

[2] ABD araştırmaları, iç kontrol zayıflığının raporlanması, SOX'un 302. Ve 404. Bölümü gereği, firma ve yönetim karakteriyle ilişkilidir. Örneğin, Ashbaugh-Skaife et al. (2007) ve Doyle et al. (2007), daha karmaşık işlemleri olan firmalar yeniden yapılandırmaya maruz kalmalarını, iç kontroldeki zayıflığı ifşa etmek için daha küçük, daha tecrübesiz ve finansal olarak daha kırılabilir olmalarını bulmuşlardır. Hoitash et al. (2009) kurulun daha dayanıklı olması yanı sıra denetim komite üyelerinin muhasebe ve yönetsel tecrübelerinin fazla olmasının, ifşa edilen iç kontrol zayıflığıyla bir ilişkisi olmasının düşük ihtimalli olduğunu belgelemiştir. Diğer çalışmalar, finansal raporlama kalitesiyle iç kontrol zayıflığı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu çalışmalar, iç kontrol zayıflığına sahip olan firmaların kazanç yönetimi konusunda daha güçlü (örneğin: Ashbaugh-Skaife et al., 2008) ve hesapların doğruluk tahmini yönetiminin düşük (Feng et al., 2009) olduğunu belgelemiştir.

[3] Hofstede (2001) aşağıdaki gibi dört boyut tanımlamıştır. Birinci dereceden akrabaları ve kendileriyle ilgilenmekle yükümlü olanların içinde bireysellik, toplum içinde gevşek bir örnek misali sosyal yapı için yapılan tercihleri simgelemektedir. Bunun tersine, kesintisiz sadakate karşılık olarak kendi akrabalarına, soylarına veya başka gruplara göz kulak olmak beklentisi içinde toplumsallık duygusu, toplum içinde sıkı bir örnek misali sosyal yapı için yapılan tercihleri simgelemektedir. Güç mesafesi, kurumlar ve örgütler içerisinde adaletli dağıtılmamış olan gücün, toplum üyeleri tarafından ne ölçüde kabul edildiğidir. Belirsizliğin önlenmesi, toplum üyelerinin anlam karmaşası ve belirsizlik karşısında kendilerini ne derece rahatsız hissettikleridir. Erkeklik, kazanım, kararlılık, kahramanlık ve fiziksel başarı için toplum içindeki bir tercihi simgelemektedir. Tam tersine kadınlık, ilişkiler, alçak gönüllülük, zayıf olan için şefkat ve hayat kalitesi için toplum içindeki bir tercihi temsil etmektedir.

[4] Gray'in (1988:8) tanımladığı muhasebe değerleri aşağıdaki gibidir. Profesyonellik, profesyonel öz-düzenlemenin sürdürülebilirliği ve bireysel profesyonel hüküm egzersizleri için yapılan bir tercihi temsil etmektedir. İstikrar, şirketler arası tekdüze muhasebe pratiklerinin uygulanması ve bireysel şirketlerin algılanan şartları içindeki esnekliğin aksine bu pratiklerin zamanla istikrar göstermesi için yapılan bir tercihi simgelemektedir. Tutuculuk, daha iyimser, bırakınız yapsınlar ideolojisi, ve risk alma eğiliminin aksine gelecekteki vakaların belirsizliğiyle başa çıkmak adına ölçümlere ihtiyatlı bir yaklaşım için yapılan bir tercihi temsil etmektedir.

[5] Çalışmaya dahil edilen hukuk sistemi örf ve adetlere dayanan ülkeler: Avustralya, Hindistan, Malezya, Güney Afrika, Tayland ve Birleşik Krallık

[6] Çalışmaya dahil edilen İskandinav medeni kanunu ülkeleri: Danimarka, Finlandiya ve İsveç

[7] Çalışmaya dahil edilen Alman medeni kanunu ülkeleri: Çek Cumhuriyeti, Almanya, Macaristan, Japonya, Kore, Polonya ve İsviçre

[8] Çalışmaya dahil edilen Fransız medeni kanunu ülkeleri: Brezilya, Fransa, Yunanistan, Endonezya, İtalya, Meksika, Rusya, İspanya ve Türkiye

[9] Yöntem bölümünde gösterildiği üzere, kanun çıkarıcıların kimliğini etkisiz bir değişken olarak kullandık. Bu etkisiz, eğer kanun borsa ve yatırımcı kuruluş tarafından çıkartılmışsa 1 puan alır aksi takdirde bu klasmandan puan alınmaz.

[10] Regresyon analizinde, firmamızın büyüklüğünü eş değişkenlik konusunun yayılması için ölçerken, toplam varlıkların tabii logaritmasını dahil ettik. Ek olarak, sürekli değişkenlerin hepsini, ayrıık değerlerin etkisini düşürmek için üç kez standart sapmayla düzelttik.

KAYNAKÇA

- AGUILERA, R.V. and CUERVO-CAZURRA, A. (2004), "Codes of good governance worldwide: What is the trigger?", *Organization Studies*, Vol. 25, No.3, pp. 415-443.
- AHMED, K. and COURTIS, J.K. (1999). "Associations between corporate characteristics and disclosure levels in annual reports: A meta-analysis", *British Accounting Review*, Vol. 31, No. 1, pp. 35-61.
- ASHBAUGH-SKAIFE, H., COLLINS, D.W., and KINNEY Jr., W.R. (2007), "The discovery and reporting of internal control deficiencies prior to SOX-mandated audits", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 44, No. 1-2, pp. 166-192.
- ASHBAUGH-SKAIFE, H., COLLINS, D.W., KINNEY Jr., W.R., and Lafond, R. (2008), "The effect of SOX internal control deficiencies and their remediation on accrual quality", *Accounting Review*, Vol. 83, No. 1, pp. 217-250.
- BASKERVILLE, R.F. (2003), "Hofstede never studied culture", *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 28, No. 1, pp. 1-14.
- BEYER, A., COHEN, D.A., LYS, T.Z., and WALTHER, B.R. (2009). "The financial reporting environment: Review of the recent literature", working paper, available at: <http://ssrn.com/abstract=1483227>.
- BOTOSAN, C.A. (1997). "Disclosure level and the cost of capital", *Accounting Review*, Vol. 72, No. 3, pp. 323-349.
- BRONSON, S.N., CARCELLO, J.V., and RAGHUNANDAN, K. (2006), "Firm characteristics and voluntary management reports on internal control", *Auditing: A Journal of Theory and Practice*, Vol. 25, No. 2, pp. 25-39.
- BUSHMAN, R.M. and PIOTROSKI, J.D. (2006), "Financial reporting incentives for conservative accounting: The influence of legal and political institutions", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 42, No. 1, pp. 107-148.
- BUSHMAN, R.M., PIOTROSKI, J.D., and SMITH, A.J. (2004), "What determines corporate transparency?", *Journal of Accounting Research*, Vol. 42, No. 2, pp. 207-252. 19
- BUSHMAN, R.M. and SMITH, A.J. (2001), "Financial accounting information and corporate governance", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 32, No. 1-3, pp. 237-333.
- CHANCHANI, S. and MACGREGOR, A. (1999), "A synthesis of cultural studies on accounting", *Journal of Accounting Literature*, Vol. 18, pp. 1-30.
- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) (1992), *Internal control—Integrated framework*. New York: AICPA.
- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) (2004), *Enterprise risk management—Integrated framework*. New York: AICPA.
- DEUMES, R. and KNECHEL, W.R. (2008), "Economic incentives for voluntary reporting on internal risk management and control systems", *Auditing: A Journal of Theory and Practice*, Vol. 27, No. 1, pp. 35-66.
- DOIDGE, C., KAROLYI, G.A., and STULZ, R.M. (2007), "Why do countries matter so much for corporate governance?", *Journal of Financial Economics*, Vol. 86, No. 1, pp. 1-39.
- DOUPNIK, T.S. and TSAKUMIS, G.T. (2004), "A critical review of tests of Gray's theory of cultural relevance and suggestions for future research", *Journal of Accounting Literature*, Vol. 23, pp. 1-48.

- DOYLE, J., GE, W., and MCVAY, S. (2007a), "Determinants of weaknesses in internal control over financial reporting", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 44, No. 1-2, pp. 192-223.
- DOYLE, J., GE, W., and MCVAY, S. (2007b), "Accruals quality and internal control over financial reporting", *Accounting Review*, Vol. 82, No. 5, pp. 1141-1170.
- Fédération des Experts Comptables Européens (FEE) (2005), *Risk management and internal control in the EU, Discussion paper*, Brussels: FEE.
- FENG, M., LI, C., and MCVAY, S. (2009), "Internal control and management guidance", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 48, No. 2-3, pp. 190-209.
- FERRIS, S.P., KIM, K.A., and NORONHA, G. (2009), "The effect of crosslisting on corporate governance: A review of the international evidence", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 17, No. 3, pp. 338-352.
- FIELD, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS (3rd edition)*. London, Sage Publications.
- FRANCIS, J.R., KHURANA, I.K., and PEREIRA, R. (2003), "The role of accounting and auditing in corporate governance and the development of financial markets around the world", *Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics*, Vol. 10, No. 1, pp. 1-30.
- FRANCIS, J.R., KHURANA, I.K., and PEREIRA, R. (2005), "Disclosure incentives and effects on cost of capital around the world", *Accounting Review*, Vol. 80, No. 4, pp. 1125-1162.
- GILLAN, S.L. (2006), "Recent development in corporate governance: An overview", *Journal of Corporate Finance*, Vol. 12, No. 3, pp. 381-402.
- GRAY, S.J. (1988), "Toward a theory of cultural influence on the development of accounting systems internationally", *Abacus*, Vol. 24, No. 1, pp. 1-15.
- HAMMERSLEY, J.S., MYERS, L.A., and SHAKESPEARE, C. (2008), "Market reactions to the disclosure of internal control weaknesses and to the characteristics of those weaknesses under section 302 of the Sarbanes-Oxley Act of 2002", *Review of Accounting Studies*, Vol. 13, No. 1, pp. 141-165.
- HAN, S., KANG, T., SALTER, S., and YOO, Y.K. (2010), "A cross-country study on the effects of national culture on earnings management", *Journal of International Business Studies*, Vol. 41, No. 1, pp. 123-141.
- HAXHI, I. and Van EES, H. (2009), "Explaining diversity in the worldwide diffusion of codes of good governance", *Journal of International Business Studies*, forthcoming.
- HEALY, P.M. and PALEPU, K.G. (2001). "Information asymmetry, corporate disclosure, and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 31, No. 1-3, pp. 405-440.
- HERMANSON, H.M. (2000), "An analysis of the demand for reporting on internal control", *Accounting Horizons*, Vol. 14, No. 3, pp. 325-341. 20
- HOFSTEDE, G. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. London: Sage Publications.
- HOFSTEDE, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations (second edition)*, Thousand Oaks: Sage Publications.
- HOITASH, U., HOITASH, R., and BEDARD, J. (2009), "Corporate governance and internal control over financial reporting: A comparison of regulatory regimes", *Accounting Review*, Vol. 84, No. 3, pp. 839-867.
- HOPE, O.K. (2003), "Firm-level disclosures and the relative roles of culture and legal origin", *Journal of International Financial Management and Accounting*, Vol. 14, No. 3, pp. 218-248.

- HOPE, O.K., KANG, T., THOMAS, W., and YOO, Y.K. (2008), "Culture and auditor choice: A test of the secrecy hypothesis", *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 27, No. 5, pp. 357-373. House, R.J., Hanges, P.J., Javidan, M., Dorfman, P.W., and Gupta, V. (2004), *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies*, Thousand Oaks: Sage Publications.
- International Federations of Accountants (IFAC) (2006), *Internal controls—A review of current developments*, New York: IFAC.
- JAGGI, B. and LOW, P.Y. (2000), "Impact of culture, market forces, and legal system on financial disclosures", *International Journal of Accounting*, Vol. 35, No. 4, pp. 495-519.
- KAUFMANN, D., KRAAY, A., and MASTRUZI, M. (2009), "Governance matters VIII: Aggregate and individual governance indicators 1996-2008", *World Bank Policy Research Working Paper No. 4978*, New York: The World Bank.
- KIRKMAN, B.L., LOWE, K.B., and GIBSON, C.B. (2006), "A quarter of century of *Culture's Consequences*: A review of empirical research incorporating Hofstede's cultural values framework", *Journal of International Business Studies*, Vol. 37, No. 6, pp. 285-320.
- KWOK, C.C.Y. and TADESSE, S. (2006), "National culture and financial systems", *Journal of International Business Studies*, Vol. 37, No. 6, pp. 227-247.
- LA PORTA, R., LÓPEZ-De-SILANES, F., SHLEIFER, A., and VISHNY, R. (1997), "Legal determinants of external finance", *Journal of Finance*, Vol. 52, No. 3, pp. 1131-1150.
- LA PORTA, R., LÓPEZ-DE-SILANES, F., and SHLEIFER, A. (1998), "Law and finance", *Journal of Political Economy*, Vol. 106, No. 6, pp. 1113-1155.
- LA PORTA, R., LÓPEZ-DE-SILANES, F., and SHLEIFER, A. (2008), "The economic consequences of legal origins", *Journal of Economic Literature*, Vol. 46, No. 2, pp. 285-332.
- LEUZ, C., NANDA, D., and WYSOCKI, P.D. (2003), "Earnings management and investor protection: An international comparison", *Journal of Financial Economics*, Vol. 69, No. 3, pp. 505-527.
- LEUZ, C. and WYSOCKI, P.D. (2008), "Economic consequences of financial reporting and disclosure regulation: A review and suggestion for future research", working paper, available at: <https://ssrn.com/abstract=1105398>.
- LI, J., PIKE, R., and HANIFFA, R. (2008). "Intellectual capital disclosure and corporate governance structure in UK firms", *Accounting and Business Research*, Vol. 38, No. 2, pp. 137-159.
- LICHT, A.N., GOLDSCHMIDT, C., and SCHWARTZ, S.H. (2005), "Culture, law, and corporate governance", *International Review of Law and Economics*, Vol. 25, No. 2, pp. 229-255.
- MARSTON, C.L. and SHRIVES, P.J. (1991). "The use of disclosure indices in accounting research: A review article", *British Accounting Review*, Vol. 23, No. 3, pp. 195-210.
- MICHELON, G., BERETTA, S., and BOZZOLAN, S. (2009), "Disclosure on internal control systems as a substitute of alternative governance mechanism", working paper, available at: <http://ssrn.com/abstract=1316323>.
- NOWLAND, J. (2008), "The effect of national corporate governance codes on firm disclosure practices: Evidence from analyst earnings forecasts", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 16, No. 6, pp. 475-491. 21
- OGNEVA, M., SUBRAMANYAM, K.R., and RAGHUNANDAN, K. (2007), "Internal control weakness and cost of equity: Evidence from SOX section 404 disclosures", *Accounting Review*, Vol. 82, No. 5, pp. 1255-1297.
- SALTER, S.B. and NISWANDER, F. (1995), "Cultural influence on the development of accounting systems internationally: A test of Gray's (1988) theory", *Journal of International Business Studies*, Vol. 26, No. 2, pp.379-397.

- SEIDL, D. (2007), "Standard setting and following in corporate governance: An observationaltheoretical study of the effectiveness of governance codes", *Organization*, Vol. 14, No. 5, pp. 705-727.
- SIVAKUMAR, K. and NAKATA, C. (2001), "The stampede toward Hofstede's framework: Avoiding the sample design pit in cross-cultural research", *Journal of International Business Studies*, Vol. 32, No. 3, pp. 555-574.
- SPAMANN, H. (2009), "The "antidirector rights index" revisited", *Review of Financial Studies*, forthcoming.
- TSAKUMIS, G.T. (2007), "The influence of culture on accountants' application of financial reporting rules", *Abacus*, Vol. 43, No. 1, pp. 27-48.
- VANDER BAUWHEDE, H. and WILLEKENS, M. (2008), "Disclosure on corporate governance in the European Union", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 16, No. 2, pp. 101-115.
- WYMEERSCH, E. (2005), "Implementation of corporate governance codes". In: K.J. Hopt, E. WYMEERSCH, H. KANDA, and H. BAUM (eds.), *Corporate governance in context: corporations, states and markets in Europe, Japan, and the US*, Osgord: Oxford University Press, pp. 403-419.
- ZARZESKI, M.T. (1996), "Spontaneous harmonization effects of culture and market forces on accounting disclosure practices", *Accounting Horizons*, Vol. 10, No. 1, pp. 18-37.
- ZATTONI, A. and CUOMO, F. (2008), "Why adopt codes of good governance? A comparison of institutional and efficiency perspectives", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 16, No. 1, pp. 1-15.
- ZHANG, I.X. (2007), "Economic consequences of the Sarbanes-Oxley Act of 2002", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 44, No. 1-2, pp. 74-115.